

magasles

345 Ft – Előfizetőknek: 275 Ft

2005. október – III. évfolyam 10. szám

Apróvadhajtás

Dixon vadászkesz

Orvvadászat
jogász szemmel

7x65R töltény

A kutya szőre

Vadásznapi
beszámoló

Szirti fogoly

Hyundai
Tucson

FOTO-OPTIKA Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
Mintabolt: 1072 Bp. Klauzál tér 13.
Tel.: 06/1-461-08-89 Fax: 06/1-461-08-90
E-mail: erva@ervafoto.hu ; Internet: www.ervafoto.hu

Canon képstabilizátoros látcsövek

...hogy mindent tisztán lásson!

Erről olvashat

Vadászmozaik 14, 15, 46

Két vélemény – Országos Vadásznapi, 2005. augusztus 27., Hortobágy... 4

Októberben vadászható 46

Erdőn, mezőn / Detrich János: Együtt vadászva 8

Velünk élnek / A zöld varangy 14

Elbíráltam? 21

Kuriózum / Ugray Tamás: Óriásszarvak hazájában 16

Dr. Tóth Zsigmond: Fogoly a szirteken 36

Vendégoldal / Dr. Kalotás Zsolt: Seregély – egy „problémás” madár,

amely nem kell senkinek? 18

Takács Szabolcs: Fotósuli / Szükséges felszerelés 28

Vadásztarisznya / Makrai Tibor István: Dixon vadászkés 22

Lőpor / Kovács László: A hónap tölténye / Se nem kicsi, se nem nagy..... 26

Plaveczi János: Fegyvertan alapfokon / Záró gondolatok. 38

Négy keréken / Kasza László: Tucson a csúcson 30

Csaholó / Mirtse Áron: Szőrszálhasogatás 32

Dr. Vadász / Dr. Czerny Róbert: Kínzó vadászatok? 42

Múltidéző / Kovács Zsolt: Van képünk hozzá 45

Vadászpiac 47

Börze 55

Kedvezménykuponok 56

Terjesztő partnereink 57

Előzetes / Novemberi számunkból..... 58

A címlapon Takács Szabolcs felvétele látható.

Ebben a lapszámunkban az alábbi partnereinkről talál bővebb információt

Budapest Rádió 14	Géringér Autó Kft. 25	Nikon 19
Compass-Sport Bt. 15, 56	Grube Kft. 27	Retriever Vadászbolt 43
Cont-Eco 25	Hanyi Vadászbolt 56	Sefag-Lábod Rt. 45
Diana Kereskedelmi	Honda Hungary Kft. 60	Sólyom Fegyverjavító 43
Szövetkezet 43	Innovex Kft. 13, 56	Steelvent Rt. 25, 56
Diana Szakképző Iskola ... 41	Leitz Hungary 59	Sumpi-Impor-Tőr Bt. 23
Erva Kft. 2	Lőrincz és Fia Kft. 56	Szent Hubertus
Expertus Plus Bt. 57	Momatí Bt. 49	Vadászbolt 27, 56
Ficsór Autóház 27	Mobilker 2000 Kft. 25, 56	Tolmácsolás, fordítás 45
Frommer Kft. 56	Naturvízió Kft. 57	Várerdei Kft. 41, 56

Két vélemény

Országos Vadásznapi, 2005. augusztus 27., Hortobágy

1.

A híd vásárok hamisítatlan hangulatát felidéző, valódi vadászünnepet varázolt a Hajdú-Bihar megyei szervezőbizottság az Országos Vadásznapiok keretében a Hortobágyon.

Az Országos Vadászakara „nem csinált rossz vásárt”, amikor az évek óta leglátogatottabb rendezvény helyszínére és szervezőire bízta a rendezvény lebonyolítását. A szervezők imáit az istenek valódi kirándulóióval vizionozták.

A programok sokasága közül mindenki találhatott az ízlésének, hangulatának és érdeklődési körének megfelelőt. A szabadtéri színpadon folyamatosan fellépők szórakoztatták a többzres vendégsereget.

A vadásztársaságok összefogásából mutattak jó példát, hiszen évek óta nagy számban képviseltetik magukat. A sátraikkal a rendezvények közelében táboroztak, ahol privát pikniket tarthattak, amely jó alkalom a családoknak az ismerkedésre és a rég nem látott barátok meglátogatására.

A szervezők – dicséretesen – idén is nagy figyelmet fordítottak a vadászat utánpótlására: a gyerekekre, hiszen a nekik szóló programok szép számmal kaptak helyet ezen a napon.

A programokat színesítette, ízesítette a hagyományos vadászati módok bemutatója, a lo-

vas programok, a solymászok, a vadászkutyák bemutatója és egy különlegesség: a *coursing* (agárfuttatás)!

Az igazán igényes közönség Valaczkai Erzsébet festőművész kiállításában gyönyörködhetett.

Megrendezték még az első özetető-építő bajnokságot, amelyen sajnos kevés csapat indult, így a nézettsége is gyenge volt. Nem így a koronglövész bajnokságé, amelyet most a gyorsabb lebonyolítás érdekében két pályán rendeztek. Vetélkedtek ezen kívül a hal- és vadfőzők, valamint a különféle csecsebecseárusok is a giccсарusokkal. Ez utóbbi viadalból mi nézők jöttünk ki rosszabbul. Azért, ha valakinek volt türelme és szeme hozzá, a vásári forgatagban talált „tisztá szemet” is az ocsú között: híres csont- és fafaragókat, bőrsőket, szerzőkészítőket.

A rendezvény szervezőinek a helyszín megválasztásában, a programok lebonyolításában dicséretes szerepük volt, hiszen a szemfülesek a színpad lelátójának dombjáról az összes szabadtéri programot láthatták, a zenészeketől az agárfuttatáson át a koronglövészetig. Ha a látogatók ebédelni szerettek volna, a két étterem előtti hosszú sort állhatták végig – akár a hetvenes években. A jól tájékozottak a rendezvény helyszínétől 3-5 km-re levő Repülős csárdában viszont sorban állás nélkül fogyaszthattak.

Haszon Gábor

(a szerző felvétele)

(Kovács Zsolt felvétele)

(a szerző felvétele)

(Kovács Zsolt felvétele)

(a szerző felvétele)

(a szerző felvétele)

2.

Hetek óta esett, így előre senki sem tudhatta, a hortobágyi Országos Vadásznapot nem mossa-e el az özvíz. Aztán egy-két nappal a rendezvény előtt megszélidült az időjárás. Augusztus 27-re a nap is kisütött, és már csak a felázott föld és néhány tócsa emlékeztetett arra, hogy bizony komoly veszély fenyegette az eseményt.

A változatos rendezvény már kora délelőtt több száz látogatót csalogatott ki a pusztára, néhány órával később pedig már igazi tömeg kerekedett. A vízi színpadon került sor az ünnepélyes megnyitóra. Dr. Székely Zoltán, az OMVV választmányának elnöke beszéde után pedig szokásosnak mondható, hagyományos program következett: új vadászok fogadalomtétele, kitüntetések átadása és a Vadászhimnusz.

Sokan érdeklődtek a solymásztati bemutató iránt, sőt, a rendezvény egész ideje alatt láthatott a közönség kipányvázott ragadozó madarakat. Természetesen nem hiányoztak az íjászok és koronglövők sem. Különösen sok látogatót vonzott a lovas íjászat.

Az agarak is kitétek magukért, kergették a műnyulat derekasan. A vadászkutya-bemutató ellenben egy kicsit laposra sikeredett, a vizslák, retrieverek és társaik leginkább csak nagyon átlagos standard feladatokat hajtottak végre (ül, fekszik, helyben marad, apportíroz).

Az egyik legérdekesebb attrakció az özetető-építő verseny volt, ahol az ország különböző szegleteiből érkező vadászok mérték össze tudásukat. Közel tucatnyi etető épült fel, mégpedig rekordidő alatt. Érdekes volt ezeket később alaposabban megnézni, fényképezni vagy videózni, ugyanis számos eredeti, egyé-

ni, máshol is jól alkalmazható ötlet „került beépítésre”.

Nagy kár, hogy nem igazán lehetett tudni, mikor kezdődnek a különféle programok, lévén nem volt hangosbemondó, amely erről tájékoztatott volna. Így aztán, ha valaki nem volt elég szemfüles, könnyen lemaradhatott.

A vadásztársaságok leginkább főzőtudományukkal mutatkoztak be. A bográcsokban egész nap fortyogott a vadpörkölt (vagy valami más finomság). Kár, hogy a sátrak előtt táblákon, térképeken, posztereken, esetleg trófeákon keresztül nem lehetett megismerkedni a társaságok igazi életével, vadgazdálkodásukkal.

A Galéria és a Faluház festménykiállításra invitálta az érdeklődőket.

Érdekes volt viszont az árusok összetétele. Alig néhányan árultak vadászati kiegészítőket, kellékeket, a legtöbbet inkább – finoman fogalmazva – „néprajzi jellegű” tárgyakat kínáltak, noha kétségtelen, hogy voltak igazán szép népművészeti alkotások is. Két standon viszont igényes szakkönyveket és vadászati szépirodalmat lehetett kapni, ám ezek előtt (ki tudja miért?) nem volt nagy a tolongás.

E sorok írója számára viszont teljességgel érthetetlen, egy országos vadászati rendezvényre hogyan kerülhettek előadóként a Megasztár előadói és még jó néhány más könnyűzenei csapat. Nem lett volna célszerűbb inkább a vadászathoz kötődő műsorokkal szórakoztatni a közönséget? Persze ezek után nem csoda, hogy a közönség nagy része nem a vadászruhásokhoz, hanem a koncertlátogatókhoz tartozott...

Ami viszont nagyon hiányzott, az egy sátor. Egy olyan nagy sátor, amelyben az ország, de legalább néhány megye felvonultathatta volna vadászati termését. Trófeákat minden mennyiségben. Aranyérmeseket, selejteket, kinek mi van. Úgy gondolom, egy efféle kiállításon sokat lehetett volna tanulni! K. Zs.

(a szerző felvételei)

Együtt vadászva

Detrich János

Utóbbi számainkban az egyéni vadászat két különböző módjáról, a lesről és a cserkelésről esett szó. Nem kevésbé jelentős, fontos és szórakoztató vadászati módszer azonban a hajtás. Főként, ha megfelelő alapossággal és szakértelemmel történik, jó társaság gyűlik össze, és az időjárás is kegyes.

Szívesen emlékszem vissza a hatvanas, hetvenes évek nagy körvadászataira, amelyeken eleinte apám mellett hajtógyerekként, majd kezdő vadászként, később vadórként még egycsővű tizenhatossal volt szerencsém részt venni. Ez még a háború után létrejött nagy, debreceni Hubertus Vadásztársaságban történt. Egy-két ilyen alkalom volt egy esztendőben, mondhatom, hogy a vadászat ünnepnapjai. A körülbelül nyolcvanfős társaság tagjai közül ilyen jeles napon tán ötvenen is összegyűltek, rendszerint kétannyi hajtó kíséretében. Hibátlan ösztönrel és határtalan lelkesedéssel dolgozó, nagy termetű, zsemleszínű magyar vizslák is voltak szép számmal. Különleges figurák különleges fegyverekkel, mint például Horváth úr alsókulcsos, húszas, damaszcsovű, gyönyörű fegyverével, Debreceni bácsi a csavart agyazású Bittner puskával, vagy Almási doktor – már abban sem vagyok biztos, jól írom-e a nevét –, aki közel s távol szinte egyedülként vadászott rángató Winchesterrel, özvörös, fényesre kopott, rövid bőrkabátot és hasonló színű – ahogy akkoriban mondtuk – „birgerli” csizmát viselt.

Ők már távoli réteken járnak, puszkáik alighanem gyűjteményekben porosodnak, utódaikat nem érintette meg a vadászat szelleme. Hanem vannak itt elegendően, akik még szívesen hajtának. Ám micsoda különbség van azok között a régi népes, meg a

mai huszonöt-harminc emberrel megtartott hajtások között! A szokásos nosztalgiát félretéve is csak annyit tudok mondani, hogy ég és föld! Mai vadászaink jelentős részével még a legegyszerűbb vonalhajtás lebonyolítása sem mindig megy simán, mert nem tartják a térközt, az irányt, lemaradoznak, nem ritka a szabályszegés, a vadászatvezetővel való vitatkozás, hangos kiabálás, káromkodás stb. Annak idején az általános jó hangulat mellett minden úgy ment, ahogy az a nagykönyvben elő van írva, hála a személyes tekintéllyel is bíró vadászmestereknek, és a területet jól ismerő, lelkiismeretes szak személyzetnek.

Nevezzük nevén!

No de zohorálás helyett lássuk inkább, miről is van szó! A nem teljesen helyes és nem kevésbé rosszízű kifejezésekkel illetett *hajtóvadászat*, illetve *hajtás* sokak szerint inkább helyénvaló szak kifejezése a *hajtás*, amelyet mindig megelőz a választott vadfaj elnevezése, mint akár rókahajtás, vaddisznóhajtás, fácánhajtás.

Mivel társas vadászatról van szó, nagy szerepet játszik a résztvevők egymáshoz való alkalmazkodása. Van természetesen olyan ember, aki rossz szokásaival vadásztársai kedvéért sem tud, vagy nem akar szakítani. Ezeket általában türelemmel kell visel-

nünk, a vadászatvezetőnek viszont joga van ahhoz, hogy a kellemetlenkedőt udvariasan figyelmeztesse, és indokolt esetben akár ki is zárhatja a vadászatból.

Az alapvető szempont mindig a biztonság. A hajtóvonalban haladóknak fedett terepen is tartaniuk kell az egyenes vonalat, a lemaradó vadász visszatérő vadra leadott lövés áldozatává válhat. Ezért állandóan hanggal kell jeleznünk hollétünket, az esetleges akadály vagy lőtt vad keresése miatti lemaradást. A hajtásvezető – akinek célszerű a hajtóvonal közepén mennie – ilyen esetben meg kell, hogy állítsa a hajtást, amíg a hajtóvonal újra ki nem igazodik, a lemaradók fel nem zárkoznak. A különböző utasításokat, információkat a mellettünk haladó szomszéd vadásztárs felé azonnal továbbítanunk kell. Ráhajtásnál a puskásvonalban állók nem lőhetnek a hajtók felé, csakis a hajtásból kifelé, a puskások fölött szálló vagy köztük kifutó vadra. Ez elsősorban a vaddisznóhajtásra érvényes, apróvad esetében meghatározható egy biztonságotávolság. Ez a körülbelül harmincöt fokos szögben tartott sörétes fegyverből leadott lövés esetén a sörétraj legnagyobb repülési távolsága. Ezt úgy becsülhetjük meg, ha a sörét milliméterben megadott átmérőjét százzal szorozzuk. Tehát például nyolcas, 3,5 milliméteres sörét esetén 350 méter. Elfogadott nézet szerint ezen a távolságon túl a sörét sérülést már nem okoz. Én ennek ellenére mindenkinek azt ta-

nácsolom, hogy az így kiszámolt értékre nyugodtan tegyen még egy százast, de a legjobb, ha általában tartózkodik a hajtósor felé leadott lövéstől.

Töltve és töltetlenül

A fegyver kezelésének csoportos vadászatnál egyébként is kiemelt jelentősége van, hiszen természetesen nagyobb az esélye a balesetnek. Sajnos szomorú esetek győztek meg arról, hogy ezt újra és újra el kell ismételni. Első szabály, amit velem már gyerekkoromban nyakleves kíséretében közölt a nagyapám: töltetlen fegyver nincs. A fegyver töltetlen voltát csak az jelezheti hitelesen, ha a billenő csövű megtörve, az automata pedig nyitott zárral látható. Hajtások között másként fegyver nem viselhető. Töltés csak a lőállás elfoglalása, illetve a hajtás megindítása után lehetséges. Kerítéseken, árkon, bürükön, jégen való átkelésnél a fegyvert ki kell üríteni, a hajtások közötti találkozóknál szintén. Mindig felhívjuk a figyelmet az alacsony lövés tilalmára, mégis szinte mindig megszegi valaki, főként a gyengén repülő nevelt fácán vadászatokor.

A lövésnek ezen túlmenően egyéb fontos szabályai is vannak. A futó nyúlhoz vállhoz emelt puskával a hajtóvonalon való kísérése, a „léniázás” veszélyes és tilos, ezért a vonalhoz érve a fegyvert emeljük fel. Nem lőhetünk a szomszédunk elől felkelő vagy feléje tartó vadra. Amennyiben viszont ▶

(Haszon Gábor felvétele)

két lövésből egyszer sem talált, és még van lehetőségünk rá, úgy ennek nincs akadálya. A vadászregula szerint apróvad az utolsó, nagyvad pedig az első lövés jogán illeti meg az elejtő vadászt. A könnyedén megsörétezett, menekülő nyúl, fácán a rá utolsó, életet kioltó lövést leadó vadászé legyen. Ha azonban a vadásztársunk által súlyosan megsebzett vadnak csak a kegyelemlövést adjuk meg, akkor az természetesen őt illeti. Nagyvad esetén az elejtő az, aki az első súlyos sebet okozó lövést leadta a vadra, a csak izomzatot ért lövést nem minősítjük ilyennek. Végül még egy jó tanács: ne igyekezzünk „elkápáraztatni” bravúros lőtudományunkkal a társaságot, tehát mindig csak fegyverünk hatékony lőtávolságán belül tegyünk lövést vadra. A távolról megsörétezett vad szinte kivétel nélkül elvész, oktalanul és méltatlan módon pusztul el.

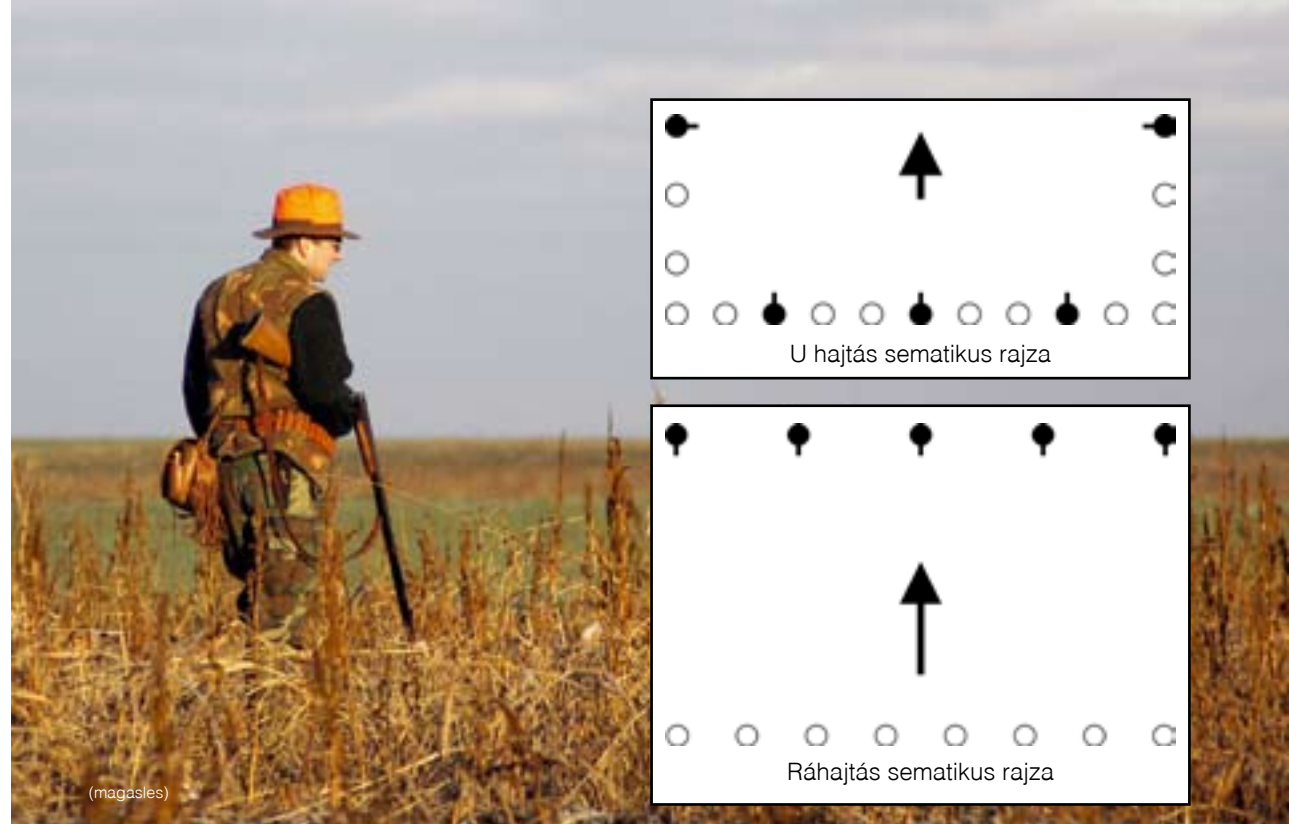
Kell(ene) a kutya

A hajtások sokféleségét nemcsak a választott vadfaj határozza meg. Függ az évszaktól, domborzattól, növényzettől s az időjárástól is. Másként történhet nyílt és fedett terepen, sík- vagy hegyvidéken, apróvad és nagyvad esetében. Nem egyszer fordult már elő, hogy a jól előkészített hajtást a reggel hirtelen leereszkedő sűrű köd hiúsította meg, hiszen ugyan ki merné vállalni, hogy harminc-negyven méteres látótávolság mellett levezzessen egy hajtást?

Vegyük talán sorra a főbb hajtási módokat. A leg-egyszerűbb, mondhatni alkalmi módszer, amely néhány emberrel is végezhető, a vonalhajtás vagy más néven keresővadászat. Eredményességének alapfeltétele, hogy néhány jól dolgozó kutya segítse a vadászatot, amelyeknek a vad felverésében és megtalálásában mutatkozik meg tudásuk, hasznosságuk. E módszer legfőképpen a szárnyasvad vadászatában hasznos, a mezei nyúl állományainak ivararányát károsan befolyásolja, ugyanis hosszú tapasztalat alapján tudjuk, hogy a baknyulak jóval messzebből kelnek, a nőstények inkább bevárják a vadászt. A terítéken így e módszernél több lesz a nőstény nyúl.

A vonalhajtások tervezésénél fontos szempont, hogy olyan irányba hajtjuk a vadat, amerre egyébként is ösztönösen menekül. A több hajtással azonos körzetbe terelt vadat aztán végül egy viszonylag rövid körhajtással eredményesen levadászhatjuk. A hajtásnak e módja általában az őszi időszakban eredményesebb, amikor még a dúsabb takarásban a vad közelebbre bevárja a vadászt.

Ahogy múlik az idő, hull a lomb, lehajlik a fű, egyre kevesebb lesz a rejtékadó hely. Eljön a ráhajtások ideje, amelyeknek lényege, hogy a kijelölt terület egyik végén felálló puskásvonalra hajt a társaság másik része. A puskás vagy – más szóval – lövonal lehetőleg takarásban álljon, hogy a feljűk repülő vad már csak lőtávolon belül vegye

(magasles)

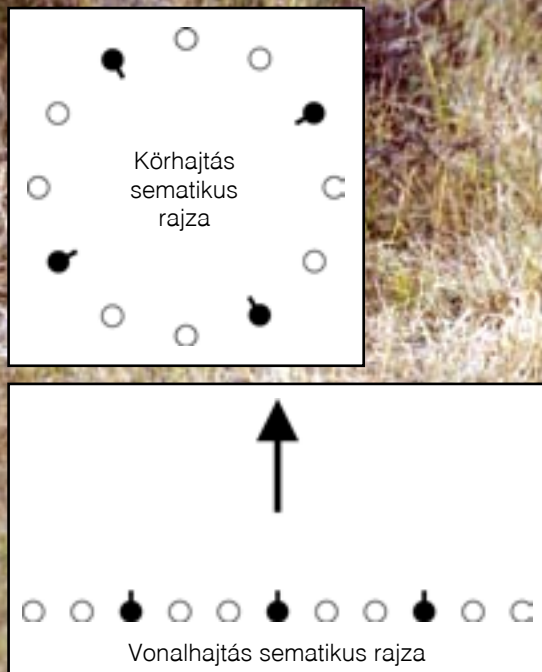
őket észre. Az ilyen hajtást nem érdemes túl hosszúvá tervezni, legföljebb egy kilométerre, és itt is figyelembe kell venni a vad természetes menekülési útvonalát. Mint minden hajtásnál, itt is fontos, hogy a hajtósor egyenes vonalban, kiigazodva haladjon, mert így kevesebb vad marad el vagy tör vissza köztük. A szárnyakon jobbról, balról haladó puskások csak az oldalra vagy hátra törő vadra löjjenek, lövésre jut majd bőséges alkalmuk, ha a puskásvonalba kerülnek. A magasra nőtt kukoricában tartott foglászatoknál hasznos fogás volt régen, hogy a hajtók a fenékben és a szárnyakon is három méter körüli rúdra kötött fehér zászlóval mentek, mert így megakadályozták a foglycsapatok hátra vagy oldalra törését. De hol foglászunk manapság? S meddig vadászunk még fácánra, nyúlra? Ezek ám a nagy kérdések.

Az előbb említett hajtási mód nyúl vadászatra is megfelel, ugyanis megfelelő alkalmazás esetében a teríték nagy részét kan nyulak teszik majd ki. A biztonsági szabályok betartása itt különösen fontos. Az erdei hajtások külön helyet foglalnak el a fácán vadászatnál. A késő őszen vagy télen az erdőbe húzódtott nagyobb mennyiségű fácánból jó szervezéssel tisztes teríték érhető el, a fák csúcsa fölött sebesen szálló fácán pedig igazán próbára teszi a vadász lőtudását. Az erdei hajtásokat alapos előkészítésnek kell megelőznie ahhoz, hogy a biztonság és folya-

matosság szempontjából minden a helyén legyen. Itt is fontos a megfelelően takart lőállás, amennyiben természetes takarás nincs, úgy mesterséggel kell azt pótolni. A lőállások elfoglalása és a hajtóvonal felállása a legnagyobb csendben történjen, mert a hajtani kívánt erdőrészből könnyen kiszökhetnek a fácánok. Ahhoz, hogy ezt megakadályozzuk, érdemes örökkel körbeállni a területet még kora hajnalban, illetve akár már az előző napon meghajtani a környékbeli nádasokat, gazosokat, esetleg még lábon álló letört kukoricást, hogy onnan a fácán az erdőbe beszálljon. Igen lényeges, hogy valamilyen módon magas repülésre készítsük a hajtott fácánt. Erre megfelel a lövonal előtt 80-100 méterre felállított röptető sövény vagy a kifeszített rémzsinór. Másik hatásos módszer, hogy a vadászat reggelén meghajtjuk az erdőt még puskások nélkül, hogy a fácánok közelben lévő megszokott táplálkozó- és búvóhelyeikre kiszálljanak. Vadászatkor onnan hajtunk vissza az erdő felé, de a puskásvonalat még a síkon állítjuk fel, hogy a fácán azt észlelve magasra emelkedjen.

Viszonylag gyakori formája a mezei hajtásoknak az úgynevezett U hajtás. A hajtók a puskákkal együtt U alakban haladnak a kijelölt terület felé, amelyet elérve az U két szára összezárul, és mindenki elindul befelé. Ennek a hajtási módnak eredeti, régebben alkalmazott változata volt a cseh pászta▶

(Haszon Gábor felvétele)

(magasles)

vagy nyúlstráf. A felállás itt sarkos U alakban indult, de csak a fenékben álltak puskások a hajtók között, a szárnyakon nem. A szárnyak hossza kétszerese volt a fenéknek, 10-12 puskás és 100-120 hajtó részvételével zajlottak ezek az igen hosszú hajtások, hiszen a hajtás hossza akár tíz kilométer is lehetett. Lényege, hogy a vége előtt a szárnyak összezárultak, amikor a fenék a puskásokkal még úgy két kilométerrel távolabb megállt. Ekkor a hajtásban bennmaradt vadat visszahajtották az álló puskásvonalra.

Végül itt a bevezetőben emlegetett körvadászat. A valamikor nyúlban gazdag területek levadászásának kedvelt módszere volt ez, amelyben sok puskás vehetett részt, de a végrehajtás végtelen időigényes volt. E vadászati mód előnytelen oldalához tartozott még, hogyha egy puskásra nem jutott két-három hajtó, akik között még volt lehetősége néhány nyúlnak kiszöknie a hajtásból, akkor egy-egy terület nyúlállományát végzetes mértékben megritkította, amint ma ezt sok helyütt a valóságban tapasztalhatjuk.

Körbe löve

A körhajtás talán a legnagyobb tapasztalatot, helyismeretet és szervezőkészséget igénylő feladatok közé tartozik. A rendezőnek tudnia kell, hogy a vadászon hány ember – hajtó és puskás – vesz majd részt, és ennek ismeretében kell meghatároz-

nia a körök nagyságát. Ideális esetben a hajtók száma legalább kétszerese a puskásokénak, két ember között pedig 80 méteres távkozt kell hagynunk. Tehát húsz puskás és negyven hajtó, vagyis hatvan fő részvételekor a kör kerülete $60 \times 80 = 4800$ méter lesz. Mert ugyanis mi történik? A résztvevők a kiindulási pontból, élen a terepet kiválóan ismerő szárnyvezetőkkel, két irányba indulva alakítják ki a kört. Megfelelő távolságbecslésnél pontosan akkor fogynak el az emberek a kiindulási ponton, amikor a két szárny összeér a kör másik oldalán. Ha a távot alulbecsültük, a szárnyak nem fognak összeérni, menekülési utat kínálva a vadnak, ha viszont túlbecsültük, úgy a szárnyak találkozási oldalán összetorlódnak az emberek, kisebbek lesznek a távkozók, ami balesetveszélyes is, másrészt a körben levő nyulak a nagyobb távközű oldalon próbálnak majd kitörni. Feltételezzük azonban, hogy a rendező helyesen tervezett és a kör rendben feláll. Amikor a két szárny találkozik, akkor a szárnyvezetők kiadhatják a „befelé indulj” vezényszót, amelyet a kiindulás irányába mindenki továbbad a szomszédjának, így a kör nagyságától függően vezényszó után néhány perc várakozással elindulhat a hajtás. A terület kijelölésének ezután mutatkozik meg helyes vagy hibás volta. Ha sok nehezen járható bokros van a körben, akkor a kör hamarosan felbomolhat.

INNOVEX Kft. Cooper Off-Road abroncsok – made in the USA.

Minden kihívásra kész!

1131 Bp, Jász u. 165-167. tel.: 239-5078, 239-5079
Internet: www.innovex.hu, www.coopertire.com

3524 Miskolc, Andrassy út 58.
Tel.: 46/530-540

8900 Zalaegerszeg, Kozsházi út 39.
(Kenyérgyárral szemben)
Tel.: 92/511-820

6000 Kecskemét, Izsóki út 44.
Hullám Vendéglőtől kelete az M5 irányában
Tel.: 76/507-788

Ezért ez a hajtási mód minden résztvevőtől nagy figyelmet kíván, ugyanis ha valaki észreveszi, hogy a mellette haladók nehezen küszködve kezdenek lemaradni, úgy azonnal figyelmeztetnie kell a többi résztvevőt a lassításra, méghozzá mindkét irányba. Kellő figyelemmel így fenntartható a kör alakja. Amennyiben viszont ez megváltozik, elvész a résztvevők egyenlő esélye a lövésre, mivel a vad mindig az öblösödések felé igyekszik. Talán mondanom sem kell, de szinte mindig akadt, aki az ilyen öblöket szándékosan, a maga hasznára próbálta kialakí-

tani, ezt hívtuk zsákolásnak, és az ilyen embert nagyon, de nagyon nem szeretünk. Elérkezik végül a hajtás abba a stádiumba, amikor már befelé löni veszélyes, ezt is vezényszóval adjuk a résztvevők tudomására. A kürtjel persze sokkal szebb, de – tisztelet a kivételnek – igen kevesen értik. Tehát a „befelé ne lőj” utasításra a puskások megállnak, a hajtók viszont továbbmenve kihajtják a körben még bennlévő nyulakat. Ilyenkor azonban már illő és tisztes dolog csak a sebzettekre löni, mert a végére maradók nagy többsége nőstény nyúl.

(magasles)

Velünk élnek

A zöld varangy

Ha a zöld varangy (*Bufo viridis*) ül „hosszú, méla lesben”, akkor szinte lehetetlen észrevenni. Zöldes, szürkésfehéres, barnás színével remekül idomul környezetéhez. Ráadásul éjszakai életet él, így nappal csak nagy ritkán kerül szem elé. Jelenléte leginkább a kerti lámpák környékén tűnik fel, mivel az vonzza a táplálékául szolgáló gerincteleneket. Néha több példány is összegyűlik egy-egy világítótest alatt.

A másik, hazánkban is előforduló varangyfajhoz, a barna varangyhoz képest a zöld varangy meglehetősen fürge. Hátsó lábai elég hosszúak, így kis ugrásokkal nagy távolságot is képes megtenni. A zöld varangy hangja jellegzetes pirregés, egy-egy „trillája” tíz-tizenöt másodpercig is eltarthat. Éjjel leginkább csak hangja utal jelenlétére. Télen fagymentes helyen húzza meg magát. Petéit vízbe rakja, egyébként a viszonylag szárazabb területeken is megél, szinte minden biotópot benépesít – beleértve a kiskerteket is. Szerencsés az, akinek a kertjébe költözik, mert a zöld varangy mindenféle kártevőt összeszed, házatlan csigákat, férgeket, lótücsköket és egyéb rovarokat.

A zöld varangy hazánkban természetvédelem alatt áll!

K. Zs.

Vadász mozaik

Erdészeti kiállítás

Szent Hubertus, avagy bemutatkozik a zalai vadászat és vadgazdálkodás címmel nyílt kiállítás az Erdészeti Múzeumban (Sopron, Templom u. 4.). A tárlat október 16-ig, szerda kivételével 10–17 óráig tekinthető meg.

A hírek szerkesztésében partnerünk a Vadászati Információs Portál: www.vadasz.info.hu

(a szerző felvétele)

A parókás szellem

Egy júliusi estén a Kelebiai Vadásztársaság területén barkácsolunk barátommal, amikor a gabonatóblában megpillantottunk egy fiatal, furcsa agancsú bakot. Feltűnt, hogy a füle között hatalmas szőrös dudor látható. Spektívvél megnéztük, és bebizonyosodott, hogy egy fiatal „parókás” bakkal hozott össze bennünket a sors. Azonnal döntöttünk: meglövöm a bakot. Sajnos míg mi tanakodtunk, az őz beugrott a gabona mellett lévő kukoricásba. Persze rácserkeltünk, de sajnos eredménytelenül. Ettől a pillanattól kezdve tudatosan kerestük a ritka példányt. Hetente megpróbáltunk a nyomára bukkanni, sokáig eredménytelenül.

Augusztus 1-jén aztán megpróbálkoztunk újra, a bak kint legelt a kukoricás szélében a tarlón, tőlünk vagy 300-350 méterre. Elhatároztuk, megkerüljük a kukoricatóblát, és a tarló másik végén becserkelünk. Ez meg is történt, de a bak ismét szellemmé vált. Aztán következett a hívás. Tapasztalataim szerint azok a bakok, melyek ekkora rendellenességgel élnek, nem vesznek részt az üzekedésben, a „mi” bakunk ezért nem is jött a hívásra. Augusztus 3-án is kinéztünk a területre, hátha összefutunk a szellemmel. Előző nap azonban kiderült, hogy a puskám fölé hord, be kell lövetni, de ez csak később valósítható meg – magyarán nincs fegyverem. Elindultunk a területre, de éktelen vihar kerekedett, dörgött és a mennykő csapkodott a környéken. Lassan kióvatoskodtunk a gabonatarló szélére – és lőn csoda: a bak tőlünk 80-100 méterre legelt. Dördült a fegyver, a bak elvágódott, de pár másodperc múlva felállt és belépett a kukoricásba.

A rálövés helyén sok vért és májdarabokat találtunk, ekkor már megnyugodtam, meglesz a hön áhított parókás. A beváltás helyén, a kukoricásban feküdt a kimúlt szellem.

Zsigereléskor derült ki, hogy a baknak egyáltalán nem voltak deréi, sérülés nyomait nem találtuk rajta, ezért feltételezhető a születési rendellenesség. A becsült trófeasúly 700-800 gramm. Így került terítékre a „Tompai szellem”, melynek elejtését ezúton is köszönöm Aranyász Csaba kollégámnak.

Lengyel István
 ügyvezető fővadász

(a szerző felvétele)

Éjjellátók, távcsövek!
 pénzvisszafizetési garanciával

Önkéntes áruvisszatérítés -15% -25%
 (biztonságosan!)

kétszemeres éjjellátó
 3,5x nagyítás
 50mW infra

X-optocs

egyszemeres éjjellátók:
 2,8x vagy 5x nagyítás
 35mW hepiptett infra

COMPASS SPORT

Nézz meg a legújabbakat a
 vadászok és vadászok között!

GPS ÉS TÁVCSÖVEK
 06 301 5000 06 301 5000
 06 301 5000 06 301 5000
 06 301 5000 06 301 5000

Óriásszarvak hazájában

Ugray Tamás

Dél-ontariói otthonomból másfél órával rövidebb az út Pekingbe, ha nyugati irányba indulok. Ez alkalommal azonban magyar barátaimmal készültem a Góbi kínai oldalára. Dunhuangtól pár száz kilométerre délre – góbi – argalira, meg néhány egyéb csemegére vadászni... Az út hosszabb volt, én mégis a keleti irány mellett döntöttem.

Így legalább pár órát eltölthettem otthon, és mehettem Budapestről a barátaimmal. No és a később világhírűvé lett Stein Aurél is ebbe az irányba indult száz évvel ezelőtt dunhuangi expedíciójára. Neki egy évig tartott odajutni, míg nekünk csupán egyetlen napunkba. Tudós felfedezőnk Dunhuangtól vagy húsz kilométerre igyekezett, ahol mintegy ezer sziklabarlang templom húzódik meg a hegyoldalon. Ezen a buddhista zarándokhelyen talált Stein egy nyolcszáz évvel ezelőtt befalazott kincstárt – a kincsek javát aztán a British Múzeumba szállította. Így lett a pesti Stein Aurélból, a brit birodalomért tett szolgálataiért Sir Aurel Stein. A kínaiak megfordították a dolgokat, most nekünk kellett egy kincstárnyi pénzt adni azért, hogy odajuthassunk vadászni.

F. László, K. József és N. Emil jöttek velem. Mindnyájan szerettünk

volna egy nagy argalit löni. Aztán volt még lehetőség kőszáli kecskére, gazellára és legalacsonyabban található kék kosokra is vadászni. Csak maradjon idő rájuk is!

A góbi argali a nagyobb argalik közé tartozik, csak az altaj argali nagyobb, és a Marco Polo vadjuh növeszt gyakran hosszabb szarvakat. De amit elmulaszt a kunkorodó hosszúságban, azt bepótolja a masszív vastagságban. Szívdobogatóan impozáns és méltóságteljes, vaskos csigát visel a góbi kos. Nagyon vágytam egy ilyenre.

A mongol oldalon az amerikai hegyi vadászok felverték az árakat, és kilőtték a nagy kosokat. Kínából nem hozhatnak haza trófeát, így a nagy részük nem megy oda. Ez adta a lehetőséget a többi halandónak, hogy aránylag olcsóbban jusson argalivadászathoz. Miután kevesebben és csak pár éve vadásznak rájuk, megmaradt az öreg kosok jó része. Így ma átlagban több mint tíz centivel nagyobb kosokat hoznak terítékre a kínai oldalon, mint a mongoloknál.

Tavasszal, március végén a hó már elolvadt és lefolyt a hegyekből, szárazon hagyva azokat, és még alig jött ki az új fű. Az argalik keresgélnek mindkettőt, ezért sokat mozognak. Töb-

bet lát ilyenkor a vadász, de hátrány, hogy a kosok nem tartják a helyüket. Máskor nehezebb megtalálni őket, de ha sikerült, akkor lehet számítani arra, hogy másnap is ugyanott lesznek.

A második napon lőttem egy kost. Egy hegygerincre értünk fel, és néztünk le a völgybe a másik oldalon. A vezetőm biztatott, hogy löjék gyorsan, és én lőttem. Nem gondolkodtam, nem tévováztam. Ott volt előttem, vagy 60 méterre feküdt, míg a nehéz csigáit magasra tartva figyelte az alatta szélesülő katlant.

Miután a tűzben rogyott kos még rúgott egyet, gyorsan újratöltöttem. Amikor feltekinttem a puskámtól, négy másik argali jött fel a hegyen, egyenesen nekem. Ezeket eddig nem láttam, mert a sziklák mögött voltak. Egy kapitális vastag szarvú állt meg tőlem vagy tíz lépésre. Ez a kos minden álmom netovábbja volt. „Lőj!” – biztatott a mongol vezető, de ott a hegyoldalon volt az elcsendesült kosom, amelyről akkor még azt hittem, hogy egy jó kos...

Elmúlt a pillanat. Eltűntek az argalik, és velük az álmom egy nagy nehéz szarvú góbi kosról. Mert az én kosom egy hétéves, de az átlagnál gyengébb példánynak bizonyult. Igen, türelmesebbnek kellett volna lennem, hiszen tudtam, hogy a kosok szinte soha sincsenek egyedül. Ha vártam volna, akkor előbb-utóbb megláttam volna a nagyot is. Elhamarkodtam.

Este a sátorban elmeséltem a kalandomat Lászlónak. „Akarsz egy fényképet látni a kosodról, és a nagyról, amit elengedtél?” – érdeklődött barátom. Kisült hogy lefényképezte őket tegnap, és aznap is követték őket. Alig 800 méterre voltak, amikor én rájuk bukkantam. László meglepően nem bosszankodott azon, hogy mi is arra tévedtünk. Én bizony dühös lettem volna. Emil viszont

lőtt egy szép, nehéz kost, majd másnap még egyet, talán még annál is nagyobbat.

Másik vágyam egy szép kőszáli kecske volt. Rá két napra egy nehéz, de szép hegymászás után, a szemben levő hegyoldalon távcsőveztem hat kecskét. Megfordult bennem, hogy a legnagyobb etológiai különbség az *Ovis* (juh) és a *Capra* (kecske) fajok között az, hogy míg a juhok csak a párzási időben vannak együtt a nőstényekkel, addig a kecskék az év többi részét is velük töltik.

Két bak volt közöttük. Az egyik egy fiatal, mondhatni kamasz bakocská, míg a másik egy kapitális öreg harcos volt. Jatagán alakú szarvai a faráig értek, hátborzongatóan szép látomás volt. Ugyanakkor nagyon messze is volt. Jó támaszt kerestem, időt adtam magamnak megnyugodni, majd amikor a céltűske a lapockájára került, megérintettem a ravaszt. A nagy magnum megtette a magáét! Mindkét irányba. Egy könnyű gallyérpuska 300 Weatherby Magnuma majdnem annyit rúg hátra, mint amennyi energiát fejt ki előre. Sajgó vállalal ugyan, de boldogan távcsőveztem mozdulatlan zsákmányomat. Az ujjongó mongol vezető eközben örömeiben még nagyobbat vert a már amúgy is fájo vállamra. Emil is lőtt egy kecskét. Míg László egy szép kék kossal fejezte be a vadászatát.

Elmentünk a sziklatemplomokba. A sok hangos turista között nehéz volt elképzelni elődünket, ott egyedül, a világ végén, porosan, gyertyafényben a sátrában tanulmányozni az emberiség első nyomtatott írásait. Mert nem az arany és a drágakövek, hanem iratok és festmények töltötték meg a feltárt kincstárt.

Mint „angliánust” (englishman) emlegették a turistavezetők hazánk fiát. Nem tudom, hogy örültek-e, hogy kijavítottam őket. Ám az kétségtelen, hogy ezentúl Sir Aurel Stein mint magyar tudós, és nem mint angol kutató kerül bemutatásra az odazarándokolóknak.

Seregély

– egy „problémás”
madár,
amely nem kell
senkinek?

Dr. Kalotás Zsolt

Kevés olyan madarunk van, amely annyi vitát váltott volna ki a gazdálkodók és a madárvédők között, mint a seregély, ez a figyelmes, értelmes, tanulékony énekesmadár.

A múlt század fordulóján, amikor a madarakat még nem ökológiai szerepük, hanem elsősorban gazdasági hasznuk, illetve kárük alapján ítélték meg, a seregélyt – mint nagy számban megjelenő hasznos rovarpusztítót – egyértelműen a „hasznos” kategóriába sorolták. Herman Ottó így jellemezte: „Nagyon eleven, mondhatni vig madár, mely folytonosan izeg-mozog, keresgél, csacsog. Nagyon szereti a társas életet, s a mi legelőterületeinken, kerekerdők és nádasok közelében sokszor oly tömegesen sereglik, hogy felszálláskor és kavargáskor nagy árnyékfoltot vet a földre, akárcsak a nagy felhő.” Azt hiszem, ma sem lehetne néhány mondatban találni bemutatni ezt a tavasszal zománcos fémfényű tollazatban pompázó, nyár végétől pöttyös tollruhában serénykedő madarat. A seregélyek hasznossága, azaz az extenzív termesztési formák között kétség-telenül fontosnak tűnő növényvédelmi szerepe, és

ezzel együtt a faj pozitív megítélése akkor kezdett fakulni, amikor a mezőgazdaságban mind nagyobb teret nyert az intenzív, monokultúrás termesztési mód. A peszticidek és ezen belül is különösen a rovarölő szerek széles körű elterjedése után a gazdálkodók már nem igényelték a seregélyek hasznos rovarirtó munkáját, viszont rossz szemmel nézték azt, amikor csapataik megdézsmálták az éré cseresznyét, meggyet, vagy leszüreteltek egy-egy parcella szőlőt. Az ötvenes évek közepétől ezért már nem számított szentségtörésnek, hogy – bár fészkelés idején időszakosan védelem alatt állt – a költési időn kívül engedélyezett volt a kártevő csapatok riasztása vagy löfegyveres gyérítése.

Később még tovább „szigorodott” madarunk megítélése, mert bekerült a vadászható fajok közé is. Igaz, ennek a ténynek Magyarországon nem volt komoly következménye, mert a seregély nem tartozott a „klasszikus” magyar vadfajok közé, így nem is alakultak ki olyan vadászati szokások, amelyek a hazai vadászati kultúra részévé emelték volna. Vadászata alkalmi, nyár végi kárelhárító, egyéni vagy kis csoportos vadászatokra korlátozódott, a teríték-

re hozott madarakat pedig a magyar vadászkönyvha nem becsülte sokra. Jelzésértékűnek fogható fel, hogy még a legterjedelmesebb szakácskönyvek sem említik, hogyan kell elkészíteni, hogyan kell ingyeneknek feltálni az édes bogyókon hízott seregélyt. A jelenleg is hatályos 1996. évi LV. törvényben – amelyet röviden csak vadászati törvénynek titulálnak – már nem is szerepel a vadászható fajok között, bár ekkor a természetvédelmi jogszabályok még lehetőséget biztosítottak kárelhárító vadászatára. A seregély tehát kikerült a védett és a vadászható fajok közül is, és egy ideig gazdátlan madárként volt jelen a hazai orniszban.

A következő jelentős változás akkor következett be jogi státusában, amikor az európai uniós csatlakozást megelőzően a Tanács 79/409/EGK irányelvéhez (madárvédelmi direktíva) igazodva a jogharmonizációs folyamatok során a 13/2001. (V. 9.) KÖM rendelet megalkotta az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős állatfajok körét. Ebbe a csoportba sorolták azokat a madarakat, amelyeknek nem kerültek be sem a védett, sem pedig a vadászható fajok közé, viszont esetleges hasznosításuk az Unió felé jelentésköteles. A seregély védelme európai állományalakulásai miatt nem indokolt, de vadászhatóvá sem kívánták tenni, mert tartottak attól, hogy esetleges károkozásuk esetén a vadászatra jogosultakat a polgári peres eljárás során jelentős kártérítésre köteleznék a bíróságok. Most tehát, ha valaki (általában a gazdálkodó) vadászati eszközökkel (például löfegyverrel) gyéríteni szeretné a kártevő seregélycsapatokat, a vadászati hatósághoz kell fordulni időszakos engedélyért, és ebben az eljárásban a természetvédelmi hatóság (a területileg illetékes Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség) szakhatóságként közreműködik. Meglehetősen bonyolult és bürokratikus eljárást kell annak végigszenvednie, aki

riasztaná, pláne löfegyverrel gyérítené a seregélycsapatokat. Lehetséges, hogy mire a várt engedély megérkezik, a seregélyek már rég leszüreteltek, és egy másik határrészben „teszik a dolgukat”.

Valamiképpen tehát egyszerűsíteni kellene ezt az eljárást, mert egyáltalán nem szolgálja a gazdálkodók érdekeit. Természetvédelmi szempontból sem magyarázható ez, hiszen egy olyan madárfajról van szó, amely nálunk az egyik legelterjedtebb, a leg-

Nikon távcsövek 1917 óta!

2,5-10x56 világítópontos Monarch 8x42 DCF távcső Fieldscope ED 82/ED 82A

Értékesítés:
Szűcs és Zsóka Bt.
5900 Orosháza, Könd u. 56.
Tel.: 30/9257-531
szucs@orosnet.hu

Várjuk viszonteladók jelentkezését!

gyakoribb fajok közé tartozik, a kontinens legdélibb és legészakibb részeit kivéve egész Európában gyakori fészkelő, és állományfejlődési tendenciáját tekintve is a növekvő, illetve stabil kategóriába sorolják. A BirdLife International legújabb adatai szerint a seregély teljes európai költőállománya 23 millió és 56 millió pár körülire becsülhető. Azonban még ez is csak közelítő adat, hiszen a 2000-ben közzétett adatbázis szerint még a 40 millió és 120 millió közöttire tették a fészkelő párok számát. Ha azt is figyelembe vesszük, hogy a trendek továbbra is stabil állományt jeleznek, ez bizony ellentmondásos, és azt jelzi, hogy egy ilyen gyakori, helyenként tömeges faj esetében a pontos állományadatok megállapítása úgyszólván lehetetlen. Így van ez nálunk is. Magyarországon a kilencvenes években még csak (!) 300 ezer és 500 ezer körüli költőállományt valószínűsítettek, a legutóbbi (2004-ben nyilvánosságra hozott) becslés szerint azonban inkább 710 ezer és 990 ezer pár körüli állomány fészkel nálunk.

Az Európai Közösség országainak nagy részében a seregély a vadászható fajok között szerepel, ennek ellenére nálunk nem nagyon hallani a vadászati lobbiját, hogy kerüljön Magyarországon is a vadászható kategóriába. Pedig vadászati hasznosítása sokkal inkább indokolt és elfogadható lenne, mint az utóbbi években oly annyira erőltetett vadgerlének, fűrjnek vagy fenyőrigónak. Ezeknek a fajok-

nak az európai költőállományai ugyanis egy nagyságrenddel alacsonyabbak vagy töredékei a seregélyének, illetve állományváltozási irányuk sem nevezhető kedvezőnek. Közben pedig az észak-afrikai telelőhelyeken elfogadott gyakorlat, hogy az olajfaültetvényeket dézsmáló seregélycsapatok kártételeit úgy előzik meg, hogy az éjszakai helyükön összegyűlt csapatokat méreggel permetezik le, amelytől nemcsak a seregélyek, hanem a nádasokban éjszakai egyéb madarak is tömegesen pusztulnak.

Mi lenne a megoldás? Korántsem a seregélyek mértéktelen üldözése, irtása, hanem olyan jogi szabályozás, amely segítené a gazdálkodók jogos igényét, a bürokráciától mentes seregélyriasztás megvalósítását, és egyben lehetővé tenné a seregélyek uniós szempontból is elfogadható korlátozott hasznosítását. Ha a hasznosítás vadászati eszközökkel történhetne, talán még a vadászok sem tiltakoznának ellene. Ehhez azonban meg kell teremteni a jogi környezetet, hogy ne lehessen eséllyel – akár polgári peres úton is – kártérítést követelni attól, aki a vadászati jogot birtokolja azokon a mezőgazdasági területeken (szőlőkben, gyümölcsösökben, napraforgóáblakon), ahol egyébként a vadászat lehetőségei jelentősen korlátozottak, és a kárelhárítás – mint az rovarkártevők esetében is – elsősorban a gazdálkodó érdeke és felelőssége.

Elbíráltam?

Április volt. Területem külső részeit jártam végig, és az őzbakokat figyeltem, van-e érdekes, torz agancsú, öreg, löhető bak ezen a régen szőlőskertként üzemeltetett, a privatizáció óta kaszálóként hasznosított területen.

A hajnali pirkadattal két őzet vettem észre a lucernában, az egyik egy suta, a másik a képen látható bak volt. A bakot középkorúnak, trófeáját 270-320 g körülire becsültem, és löhetőnek ítéltem.

Április végén, egy svájci erdészkollega érkezett vendégként, aki 300 g-os bakot és 20 cm körüli kant szeretett volna löni. A vadászatot a háztartásbeliként otthon dolgozó feleségétől születésnapi ajándékként kapta!

A vendég egy egyedileg gyártott 10,3x60R kaliberű fegyverrel vadászott, amelyet – az ő állítása szerint – otthon mormotára, zergére, gímszarvasra is jó eredménnyel használ! Egyébként, ahogy a vendég elmesélte, az ő kantonjukban (svájci köztársaságba tartozó szövetségi állam) ilyen kalibert és csak egylövetű fegyvert lehet használni.

Hajnalban, még sötétben, a már lefényképezett bak tartózkodási helyének közelében voltunk, elfoglaltuk földi leshelyünket, és vártuk a pirkadatot. Ahogy világosodott, két őz alakja rajzolódott ki a lucernásban. Megörültem, hogy itt van előttünk a

keresett bak, de az erősödő lővilággal lelkesedésünk csökkent, mert láttuk, hogy egy suta és előző évi sutagidája áll előttünk. A bak rendszeresen tartotta helyét, ezért keresőtávcsővemmel aprólékosan ismét lekerestem a lucernást és a mellette lévő gazost, hátha felfedezem a fekvő bakot.

Nem sokáig kellett keresni, a régi szőlőskert meghagyott betonoszlopa mellett felfedeztem a fekvő bak agancsát, széles fejét.

Várnunk kellett, hogy felálljon. Az idő nekünk dolgozott, mert egyre jobban világosodott. A bak egyszer csak felállt és keresztbe fordult. Ezt a vendég már a háromlábú célzóbotomra feltámasztott puskája céltávcsővén keresztül figyelte. A távolság kb. 120 méter volt. A vendég gondos célzás után rálőtt a bakra. Jól hallatszott a nehéz lövedék becsapódása, a bak jól jelezte a lapockatalálatot, és néhány ugrás után elfeküdt.

Az idegnyugtató cigaretta elszívásának idejét kivárva a rálövés helyére mentünk, ahol tüdődarabot és erős tüdővért találtunk, melyet követve eljutottunk a néhány méterre fekvő bakig.

A baknak megadtuk a végtisztességet, a vendég a törtét átvételekor elmondta, hogy ez a bak eddigi vadászálatának legerősebb bakja. Trófeasúly: 300 g. Életkor: 5-6 év.

N. P.

(a szerző felvételei)

(a szerző felvételei)

Dixon vadászkes

Nagy szerencsénk van kis hazánkban a vadászoknak. Az utóbbi időben több késkészítő is úgyszólván elárasztotta a piacot viszonylag olcsó és kifejezetten jó minőségű késekkel. Legutóbb szülővárosomban, Hajdúszoboszlón sétálva, betértem egy érdekes kis boltba, amely a híres fürdő közelében található. Megszokott ajándéktárgyak mellett pompás késeket is láttam.

Mielőtt azonban erről írnék, felhívom a figyelmet egy érdekes dologra. Az üzletben íjakat is lehetett vásárolni. Remek magyar reflexeket. Állítólag imádják a német turisták, nem is csodálom. Pár tízezer forintért nagyszerű, egyedi ajándékot vihetnek haza. Itt azonban nemcsak erről van szó. Szoboszlón ugyanis a város lakói íjászkлубot alakítottak. A helyi lőtérre létrehozta egy nagyon egyszerű, de élvezetes pályát. Egy késő délután kimentem a valaha általam is sokat látgatott volt MHSZ lőtérre, és fantasztikus dolgokat láttam. Családok, apa, anya, gyerekek együtt íjásztak. Dicséretes. Lám csak, egy fegyver közösségteremtő erővel bír! Jó lenne, ha minél több helységben alakulnának ilyen klubok. Az új viszonylag olcsó eszköz. S mint minden fegyver sportszerű használata, önfegyelemre szoktat, stresszoldó és közösséget teremt.

De térjünk vissza a késhöz. A kirakatban s a boltban is nagyon szép vadászkéseket láttam. Szó szót követett, kiderült, a késeket a bolt vezetőjének férje készíti, s a tervezésben részt vesz a szimpatikus fiatalasszony is. Büszkén mutatta azokat a példányokat, melyek markolatformáját ő találta ki. Maga a mester a nyolcvanas évek elején édesapja mellett kezdte a szakmát. 1994-ben hozta létre egy betéti társaságot, mely először konyhakéseket gyártott.

Meglepő volt számomra az általa készített kések ára. Kifejezetten olcsó, elérhető árú késekről volt szó. Magyarul 15 ezer forint körüli összegért meg lehet őket vásárolni. Mindezt kiváló minőséget, jó tokot is kap az ember.

Formájuk (különösen a markolat) nagyon kiegyensúlyozott s egyedi. Nem éreztem a sorozatgyártás megszokott rutinját. Mindegyikben van valami remek ötlet, egyedi vonás, kedves fordulat. A pengék, markolatok nagyon letisztultak.

A birtokomban lévő kést magam választottam ki a sorozatból. Markolatának egyedi stílusa fogott meg, mely tökéletesen harmonizál a penge kristálytisza, vadászos stílusával. Sokféle vadásztípus van. Már írtam amerikai késekről, nagy pengével. Hazánkban s Európában a rövid pengés, rövid markolatú, domború hegyű kések váltak megszokottá. Miért? Mert ezek a kések nem vadonba készülnek. Nem olyan pengére van szükség, mellyel a megszokott vadászfeladatok mellett menedéket építeni, túlélni is kell tudni. E késekkel amerikai, afrikai vagy szibériai vadász nem indulna el, azonban hazánkban, régióinkban nagyszerűek. Mivel rövidvidek, kiválóan irányíthatók, s itt ez a legfontosabb.

A penge

A penge domború hegyű típus. Foka nagyon lágyan ereszkedik a hegycsúchoz, amely a kés tengelyközéppontjában van. Ez a megoldás a jatagánok jellemzője. Előnye, hogy nagyon pontosá teszi a szúrást. Természetesen nem harci alkalmazásról, hanem munkáról beszélek. Ekkor is fontos lehet, hogy könnyű a kés hegyének irányítása.

A penge hegycsúcsba futó élvonalának kialakításánál a lágy ívelést választotta a készítő. E megoldás révén az élvonal szinte végig, a tükörtől ívelt, amely nagyon jó vágótulajdonságot ígér. Vannak, akik jobban kedvelik a meredekebben felfutó élt. Ilyen szempontból is kinek-kinek ízlésére van bízva a választás.

Az él szabályos V keresztmetszetű, teljesen egyenes oldalpalástokkal. Valójában szikeszerű. Ennek megfelelőek tulajdonságai.

Kifejezetten harmonikusak a penge arányai. Hosza 93 mm, vastagsága a tükörnél 4 mm, mely körülbelül a penge hosszának felétől kezd el finoman vékonyodni. Az oldalpalást szélessége 27 mm (szintén a 11 mm széles tükörnél mérve).

Az oldalpaláston nagyon korrekten tüntették fel a legfontosabb adatokat. Ezek szerint Böhrer 440C acélból készült, s 59 HRC-re, meglehetősen keményre van edzve. A vadászok kedvelik ezt a keménységet. A 440C a múlt század első harmadában született nagyon megbízható ötvözet. Valószínűleg ez volt az első tömegesen alkalmazott rozsdálló acél. Egy család tagja. A 440A, 440B és 440C szénttartalmában tér el (A – 0,75%, B – 0,9%, C – 1,2%). Mindegyik típus kiválóan ellenáll a rozsdának. Leginkább az 440A, legkevésbé a C. A 440C a korszerű porokohászati eljárás

rással készült acélok mellett fokozatosan veszít szerepéből, azonban még ma is nagyon népszerű, kiváló (és viszonylag olcsó) acél, amelyet az ATS-34 után a leginkább ajánlanak az általános használatú kések számára. Utánélezését közepesen nehéznek minősítem, mondjuk az ATS-34-eshez képest.

A penge és a markolat alig érezhető szöveget zár be egymással. A penge finoman ereszkedik az él felé. Ez növeli a vágó képességet. A kés normál fogásakor is belenyomódik, hatékonyan hatol be az anyagba. Vadászhasználatra jobb lehet, mint az egyenes penge-markolat csatlakozás.

A markolat

A markolat kialakítása nagyon harmonikus. Úgynevezett kontúros típus, vagyis a markolathéjak és a markolattüske alakja megegyezik. A tüske vastagsága végig egyenes, megegyezik a pengéével. A penge felől két oldalról

felhelyezett rozsdálló acél túskekupak védi a markolatot. Ez megakadályozza, hogy a fa könnyen sérüljön, és egy kissé távol tartja a szennyeződést a nedvesség beszívására hajlamosabb fától. E túskekupakba lett integrálva a nagyon finoman, ékszerűen kialakított kézvédő. A 12 mm hosszú nyúlvány az ergonomikus markolat részeként szilárd fogást tesz lehetővé, s jól gátolja meg a kéz előrecsúszását. Vagyis nem vágja meg magát az ember sem a kés megfogásakor, sem döfésnél.

A markolat keresztmetszete nyújtottan ovális. Anyaga a vöröses Paduk, keresztben Venge és Jatoba lemezekkel díszítve. A vizsgáló szem észreveszi, hogy a két markolathéj vastagsága kicsit különböző. Az eltérés nincs egy milliméter sem. Ez a kézi munka sajátossága. Én szeretem ezeket az eltéréseket. Mutatja, hogy nem gép, hanem ember készítette két kezével, szemével, egész ügyességével a kést. Ezekből a kis eltérésektől válik egyedivé, szerintem értékesebbé az eszköz. Egyébként a markolathéjak közti különbség lehetne akár szándékosan is nagyobb. Markunk ugyanis szabálytalan, s így kedvezően reagál az ilyen eltérésekre. Szilárdabban tudjuk így fogni a kést.

A markolat háta egyenesnek tűnik, de nem az. Egy nagyon finom, leheletnyi mélye-

dés található rajta. Hosszú lágy ívben bemélyed közepén. E finomságra hálásan reagál kezünk. Az ilyen apró figyelmességek teszik késünket egyedi szerszámmá. A markolat hasa kettős hullámot vet. A kézvédő előtt vájat található a mutatóujj számára. A markolatgomb felé haladva egy csökevényes taraj van, melyet bemélyedés követ, s innen lapos szögben emelkedik a markolat vége felé. Kalapács- és szablyafoágásban nagyon kellemes, azonban nagyon jól reagál a fogásváltásokra is. Ez a harmonikus vonalvezetésnek, nem igazán karakteres elemeknek köszönhető.

Azt hiszem, ha már szóba került, a röviden be kell mutatnom a fogásokat. Kalapácsfogásnál úgy markoljuk meg a kést, hogy mind az öt ujjunk egymás mellett feküdvé átfogja a markolatot. Elsősorban nagy erejű vágásoknál alkalmazzuk. Szablyafoágásnál hüvelykujjunk önállóan előre, a hegy irányába mutatva feszül a fokra vagy a markolatra. Szúrásra, finomabb faragásra alkalmas. „T” fogásnál vízszintesen fekszik tenyerünkben a kés, hüvelykünk a markolat vagy a tükör oldalára fekszik. Egyformán alkalmas nagy erejű és közepes finomságú feladatokra. Mindegyik fogás alkalmazható lefelé és felfelé (illetve a T-nél jobbra és balra) fordított élű késsel.

A markolathéjakat két szegecs s a markolatszifurátának fémhüvelye rögzíti. Érdekességük, hogy egy-egy műanyag lemez található a markolattüske és a falemezek között.

A késhez tartozó tokot egy egyszerű, bőgő

szarvast mintázó préselt dísz teszi értéke-sebbé. A tok az általam egyik legjobb megoldásnak tartott skandináv jellegű, vagyis szinte a markolatgombig magában rejteti a kést, melyet a bőr szorítása rögzít. Arra is odafigyelt a készítő, hogy egy szegecs védje a bőrt a tok szájánál. A kés kézvédője lehetővé teszi, hogy olyan egyedi tokot készítsünk hozzá, melyben finoman meg is akad a markolat. Az ilyen tokból halk „kattanó” hangot adva búvik elő a penge. Az öv bújatója viszonylag vastag, 3 mm-es bőrből (a tok anyagából) készült. Gyakorlatilag 50 mm széles övre húzható fel. Ez tökéletesen alkal-

mazkodik a szokásos vadászöltözet elvárásaihoz, de katonai hevederre nem felel meg. Ezt azért tartom fontosnak vadászokéknél is leírni, mert a széles katonai hevederövek, különösen a málharendszer más elemeivel is kiegészülve (kulacs, kenyérszak, kistáskák), kiváló erdei öltözetet adnak, bár ezek használata vadászoknál nem igen szokás. Most is felhívom a figyelmet az angol típusú keshordás sajátosságaira. E kiváló módszer lényege, hogy a tok zsinóron a nyakban lóg. Nagyon könnyen elérhető minden helyzetben. Néha azonban útban lehet, ilyenkor be kell dugni a ruházat legfelső rétege alá.

Összességében a Dixon (az elnevezés a Dick, Solingen és Inox, a késgyártásban jól ismert szavak összevonásával keletkezett) kés nagyon magas ár és használati érték aránnyal rendelkező, nagyon erős, kedves vadászkesz.

Makrai Tibor István
nyá. alezredes

(Sulyok László felvételei)

Seeland
Vadászbolt
Kis- és nagykereskedés

Képe
ingyenes katalógusunkat!

Áruvásárlási hitel
20 000–1 000 000 forintig
vadászfegyverekre is!

  SAUER

Blaser, Beretta, Sauer,
Mauser, Swarovski
teljes körű márkakereskedés

Blaser

K 95 Luxus
R 93 Grand Luxe

R 93 Offroad

D 99 Trio

MOBILKER 2000 KFT.

1188 Budapest, Nagykőrösi út 24/A • Tel.: 291-8889 • Fax: 292-2991
E-mail: vadaszaruhaz@enternet.hu • www.vadaszat.net/mobilker.html

Golyós és sörétes vadászpuskák
és lőszer nagy választékban!

STEELVENT
kerítések

**Erdő-
és vadvédelmi
kerítések**

STEELVENT Rt.
3527 Miskolc, Bányai út 8. • Tel./Fax: 40/412-900 • www.steelvent.hu • info@steelvent.hu

700 000 Ft
extra tartozék ajándékba!

30% befizetés
53 000 Ft havi törlesztés

GÉRINGER AUTÓ KFT.
70/452-9647

www.cont-eco.hu

A francia **LACME**
magyar képviselője.

KERÍTÉSEK VILLANYPÁSZTOROK

Tel./Fax: **06-94/325-672**

A hónap tölténye

Se nem kicsi, se nem nagy...

... a 7x65R golyós lőszer. Ha csakis egyféle municióval ejthetnék vadat, az összes többi ki kellene zárnom, akkor vagy a hornyos hüvelyvégződésű, ismétlőpuskákba való .30-06 Springfieldre esne a választásom, vagy pedig pontosan a most bemutatásra kerülő peremes, billenő csövű golyósokhoz illő töltényre. Szerencsére ilyen helyzet eddig még nem állt elő, ezért váltakozva, vígan próbálgatom a különböző, egymástól sokszor rendkívül eltérő golyós kalibereket. Noha páncélszekrényemben hat darab golyós pihen, mégis legtöbbször a 7x65R űrméretű kedvencemért nyúlok. Egész egyszerűen azzal lövök a legjobban, és kalibere – mondhatni – univerzális: mezei nyúltól a dámlapátoson, muflonon át a sertevadig sok mindent terítettem le a segítségével.

A 7x65R lőszer Wilhelm Brenneke találmánya, s valamikor az 1910-es években rendszeresítették, a hozzá módfelett hasonló, de hornyos hüvelytalpú 7x64-essel együtt. Nagyon gyorsan kedvelt lett mindenféle billenő csövű fegyverhez alkalmazva, kombik, drillingek, egylovatú és dupla golyósok egyaránt készültek és készülnek hozzá. Tény, hogy a 8x65R Brenneke, amely pedig sok tekintetben megfelelőbb a szívós, nehéz testű nagyvadfajokra, soha, sehol nem lett gyakori, míg a 7x65R voltaképpen mindenhol megtalálható Európában. Mivel jóval erősebb, kedvezőbb ballisztikai értékek jellemzők rá, ezért nagy teret nyert, hódított a korábban népszerű, kurtább hüvelyű 7x57R-rel szemben. Disznóhajtásban persze azért ideálisabbnak vélem a 8x57JRS-t, pláne a 9,3x74R-et, de mindenes célokra okvetlenül jobb választás a 7x65R.

S most lássuk, hogy számokban kifejezve mire képes ez a golyós munició!

Norma gyártmányú 10,1 grammos Oryx márkanévű lövedékkel sze-

Összehasonlító táblázat

Kaliber	Gyártmány	Lövedék (g)	V ₀ (m/s)	E ₀ (J)
5,6x52R	Norma	4,6 Soft Point	850	1662
6x70R	Norma	5,8 Nosler BST	750	1632
6,5x57R	Pro Hunt	10,2 Soft Point	780	3162
6,5x65R	Blaser	8,2 CDP	890	3960
7x57R	Norma	10,1 Oryx	795	3193
7x65R	Norma	10,1 Oryx	830	3480
8x57JRS	Norma	12,7 Oryx	730	3385
9,3x74R	Norma	18,5 Oryx	740	5068

relt változata 830 m/s kezdő sebességű, csővégnél mért energiája pedig 3480 joule. Ha az ilyen űrméretű puskát 150 méterre lövük be, akkor 50-en 1,5 cm, 100-on pedig 3 cm magaslövessel számolhatunk, 200-on pedig 8 cm-t esik a lövedék. Mindez nagyon jó teljesítmény! 9,7 grammos teljes burkolatú „maggal” szintén kínálja ugyanez a cég, ami gyakorlásra való, de rókára, borzra is megfelel, nem teszi tönkre irhájukat. Annál a változatnál a legtöbb puska ugyanoda hord, mint a fent említettel, ezért is praktikus töltet. De vadászat előtt mindenképpen ki kell próbálni, ellenőrizni, hiszen nem minden cső egyforma, adódhatnak eltérések.

Kontinenstünkön kívül máshol nem tudott erőteljes gyökeret verni a 7x65R, főleg azért nem, mert inkább csak az európai vadászokra jellemző a billenő, gyakran egyes csövű fegyverek használata. Noha a 80-as években a Winchester piacra dobott ilyen űrméretű kombi bockot és dupla golyóst, de hamar leálltak a készítésükről, forgalmazásukról, mert érdeklenséget tapasztaltak, valamint a gyártási költségek is szörnyen magasra szárnyaltak, pedig bér munkában, Japánban kerültek le a gépsorokról. Hiába no, sokkal egyszerűbb – és olcsóbb! – prima tolózáras ismétlőt létrehozni, mint billenő csövű dupla golyóst, hasonló kaliberben és ugyanabban a minőségben.

K. L.

Grube Kereskedelmi Kft.
2030 Érd, Kadarka u. 1.
Tel.: 23/520-180
Fax: 23/520-183

Újdonság! **Kenhető sópaszta**

Az alapvető sók és ásványok ellátására, natúr, ánizsos és szarvasgombás ízesítésben.

Vadfafajok: gim és dämvad, muflon, öz és vaddisznó.

MEINDL ISLAND

Meindl Island, október hónapban 10% kedvezmény a listaárból!

További Meindl lábbelik is szállíthatók!

Cégünk vállal karitásepitésével és tervezéssel kapcsolatos munkákat referenciákkal, professzionális gépi háttérrel, villanypástorral kombinálva, versenyképes áron.
Érdeklődjön a 30/280-8171-es számon.
Kérje ajánlatunkat és tájékoztatónkát!

WINCHESTER

W70 Super Shadow Composite

.270WSM, .300WSM

159 000 Ft

.30-06 kaliberben

W70 Classic Super Grade

349 000 Ft helyett **279 000 Ft**

SZENT HUBERTUS KFT.
7400 Kaposvár, Fő u. 40.
Tel.: 82/430-099, 430-100, fax: 82/511-268

Ficsor Autóház Kft.
Budapest, 1106 Fehér út 7. Tel.: +36 1 260-1122, +36 1 261-1122
Fax: +36 1 262-6610 Web: www.ficsor.hu E-mail: terepgumi@ficsor.hu

VADÁSZTÓL VADÁSZOKNAKI TEREPGUMIK ÓRIÁSI KEDVEZMÉNNYEL!

Újdonság: 14" - 17.550 Ft-tól 15" > 18.900 Ft-tól

Ahol eddig elakadtatok, ott most nem fogtok!

Aszfalton halkon futó, terepversenyeken győztes gumik 2 olasz terepgumispecialista gyár kizárólagos forgalmazójaként óriási raktárkészlettel állunk rendelkezésükre.

Nélünk ezen kívül minden ismert gumimárkát megtaláltok

MUD TRACK COUNTRY 2000 TRAKTOR MUD TERRAIN

13" TRAKTOR
11.990,- /db

SWAMPER

BRIDGESTONE D 694

Yokohama 235/80R16
14.900,- /db

A legjobbat a legolcsóbban a kizárólagos képviselőtől 24 óra hívható társaságunkkal az országban bárhol!

NIVARA 175-18 road

Fotósuli

Szükséges felszerelés

Takács Szabolcs

Mielőtt a beharangozott témában elmélyednénk, érdemes újra megjegyezni: a fotózás technikai oldaláról szemlélve, a jó kép feltétele szinte teljesen egészében az objektíven és a képrögzítőn (film vagy digitális) múlik. A többi csak kényelmi berendezés!

A természetfotózás valójában egy összefoglaló név, amely több különállónak tekinthető fotótémára utal. Ezeket nézzük most végig, mégpedig technikai igényük alapján.

Némiképp rendszeretlenül megjelenő fotós rovatunkban most olvasóink kérésének teszünk eleget. Bár korábban már foglalkoztunk a technikai háttérrel, most összeállítunk egy-egy természetfotós felszerelést, illetve bemutatjuk a lehetőségeket – mind ezt pedig a téma kiválasztása alapján!

Vadfotózás

Szinte bármelyik tükörreflexes gépváz szóba jöhet, és nem feltétlenül szükséges, sőt néha kimondottan zavaró lehet az autofókusz. A hangsúlyt inkább a nagy fényerejű ($F < 5,6$) és nagy gyújtótávolságú ($f > 250$ mm) objektívekre helyezem. A fényerő fontos, hogy gyengébb fényviszonyok között is fotózhassunk, míg a nagy gyújtótávolság azért jó, hogy már távolabbról is megörökíthessük a vadat. Szükséges lehet még egy kétszerező, valamint az állvány is. A kétszerező konverter egy kis optika, amelyet a váz és az objektív közé illetve megkésztet a lencse gyújtótávolságát. Létezik még másfélszerező (1,4x, 1,5x), amely értelemszerűen szorzóértékével növeli az objektív gyújtótávolságát. Ve-

gyük azonban figyelembe, hogy a konverterek rontják az eredeti fényerőt. A kétszerező 2, a másfélszerező 1 rekeszértékkel (pl.: 300 mm/F:4 + kétszerező = 600 mm/F:8).

Madárfotózás

A vadfotózásra alkalmas felszerelés itt is megfelelhet, de ha lehet, még nagyobb gyújtótávolságú ($f > 350$ mm) objektívekre van szükség a madarak kisebb mérete miatt. Ehhez sokszor jól jön még a kétszerező. A stabil állvány és a vízszintesen könnyen mozgatható állványfej itt is elengedhetetlen. Esete válogatja, de hasznos kiegészítő lehet a lessátor is!

Makrofotózás

Olyan gépvázat válasszunk, amelyik alkalmas a TTL (azaz objektíven keresztül) fénymérésre, a mélységélesség ellenőrzésére, a spot, az átlag és a közepre súlyozott fénymérésre. Szükségünk lesz speciális makroobjektívekre, a témától függően választott gyújtótávolsággal. Ennek hiányában (vagy ezeket kiegészítve) jól jöhet a közgyűrű, amely a váz és az objektív közé illetve lehetőséget biztosít a közelfelvételre. Ennek komolyabb változata a harmonikahuzat, melynek segítségével az objektív és a váz közötti távolság fokozatmentesen szabályozható. Létezik speciális fordítógyűrű, melynek segítségével egyes objektívek frontlencse felőli részét csatlakoztatjuk a vázhoz, így érve el erős nagyítást. Ismertek még az előtétlencsék, melyek a meglévő objektívre csatlakoztathatók. Vásárolhatunk speciális körvakut, amely az objektív elejére illeszthető, így közvetlenül világítja meg a témát. Körvaku hiányában használhatjuk a „normális” rendszervakut, levéve a vázról, egy szinkronszinórral összekötve, a témára irányítva. Fontos még a stabil állvány, amelynek alkalmasnak kell lennie a föld közeli fotografáláshoz, valamint a távkioldó, hogy ne remegjen be a felszerelés exponálás közben.

(a szerző felvételei)

Tájképfotózás

A gépvázzal szemben nincs különösebb igény, bármely tükörreflexes váz megteszi. Az objektívekkel is hasonló a helyzet. Szinte bármelyikre szükség lehet, a legnagyobb látószöggtől a legnagyobb teléig. A fényerő annyira nem fontos, de használjunk itt is állványt. A tájképfotózásnál inkább a leleményesség (pl.: komponálás) és az adott hely sajátosságai a mérvadók.

Növényfotózás

A növények fotózása valójában a tájkép és a makrofotózás keveréke, így a technikai szükségletek is ennek megfelelőek.

A leírt holmik természetesen szabadon variálhatók, hiszen egy nagy teleobjektívvel és közgyűrűvel is készíthetünk makrofelvételt. A lényeg, hogy ismerjük felszerelésünket, tudjuk, mikor mit érdemes használni. Fotózzunk sokat! (Az érdeklődők bővebben a Foto Mozaik havilapban találhatnak részletesebb írásokat a természetfotózás és egyéb fotótechnikai témakörökben.) ◀

Tucson a csúcson

A Hyundai Tucson elnevezésű modellje nemrégiben jelent meg a piacon. Az autónak minden esélye megvan arra, hogy előkelő pozíciót vívjon ki magának az eladási listákon. A Tucson a SUV (Sport Utilyti Vehicle) kategóriába sorolja a gyártó, amit itthon csak szabadidő terepjáróként emlegetünk.

A gépkocsit kívülről – lekerekített formái miatt – kisebbnek érzékeljük valós méreteinél, de az igazi meglepetés az autó belsejében ér minket. A szélessége hatalmas, a lábtér a hátsó ülések előtt akkora, mint egy felső kategóriás limuzinban. Nagyon ötletes és praktikus a hátsó ülésor variálhatósága: teljesen előredöntve, egy szintbe kerülnek a csomagtartóval, így óriási, jól pakolható teret kapunk.

Az autó a márkatársakhoz képest minőségileg is előnyére változott, bár a beltér műanyagjain azért volna még mit javítani.

A Tucson egyelőre csak 2 literes dízelmotorral kapható, de később tervezik a 2 literes benzines és egy 2,7 literes V6-os benzines forgalmazását is. A 2 literes 4 hengeres common-rail diesel teljesítménye 113 LE, maximális nyomatéka 245 Nm. Első hallásra nem tűnik valami soknak egy ekkora test mozgathatóságához, de a gyakorlat azt mutatja, hogy a motor nagyon élénken reagál a gázadásokra, és könnyedén mozgatja az üresen is 1685 kg-os testet. Már 1500-as főtengelyfordulattól jól húz, és 4000 felé sem fullad ki, miközben mindvégig csendes marad.

5 fokozatú manuális vagy 4 fokozatú automata váltó kapcsolódhat a motorhoz. Az autó állandó összekerek-meghajtással készül, a nyomatékelosztást automatikus tengelykapcsoló végzi a tengelyek között. Előnye a rendszernek (a konkurenciához képest), hogy ez a kuplung zárható, így 50-50% a hajtáselosztás a tengelyek között. Ennek köszönhetően terepen is meglepően jól teljesít.

A SUV kategória ma már megkívánja a könnyű és precíz irányíthatóságot, ezért a Tucsonban elől is és hátul is független kerékfelfüggesztések találhatók. A futómű hangolását is sikerült eltalálni, a csillapítás mértéke megfelelő, így kényelmesen utazhatunk rázós, kátyús úton is.

Semmi kétség, hogy a Hyundai Tucson a meglepetések autója, és nagyon jó ár/érték arányával alaposan feladhatja a leckét a jóval drágább kategóriatársaknak, a Toyota RAV4-nek vagy a Land Rover Freelandernek.

Technikai adatok

- Motor: 2.0 CRDI
- Teljesítmény: 83 kW (113 LE / 4000 ford.)
- Max. nyomaték: 245 Nm
- Üres tömeg: 1685 kg
- Terhelhetőség: 525 kg
- Méretek (hossz x szél x magasság): 4325x1830x1730 mm
- Tengelytáv: 2630 mm
- Csomagtér: 325–805 l
- Üzemanyagtartály: 58 l
- Erőátvitel: 5 fok. kézi vagy 4 fok. automata
- Gyorsulás: 13,8 s (0–100 km/h)
- Végsebesség: 170 km/h
- Fogyasztás (átlag, országút, város / 100 km): 7,1 l / 5,9 l / 9,2 l
- Fordulókör: 12 m
- Fogyasztói ár: 6 262 000 Ft (manuális váltó); 6 662 000 Ft (automata váltó)

Ha egy kutyáról „személyleírást” kell adnunk, többnyire a méretével kezdjük, majd mindjárt utána a szőrével folytatjuk. A szőrtakaró meghatározza a kutya színét, általános karakterét – és természetesen nagy jelentőséggel bír a mindennapi életben, a kutya tartása és használata során.

Bár létezik egy-két kutyafajta, amelynek teste lényegében csupasz, és csak a fején vagy a farka végén meredezik néhány pamacs, általánosságban mégis azt mondhatjuk, hogy a kutya szőrös állat. Szőrzete védelmet nyújt a tűző nap ellen (a meztelen kutyák éppúgy képesek leégni, mint az ember, de a szőröseknek legföljebb az orrtükrük ég le igen erős napsütésben), lepergeti az esőt és hőszigetelő réteget képez a test körül. Az időjárás viszontagságain kívül bizonyos mértékig megvédi viselőjét a mechanikai sérülésektől is: az ember bőre tele lenne karcolással, ha megpróbálna beburakodni abba a sűrű bozótba, ahonnan a kutya minden nehézség nélkül kihozza a lött fácánt.

Farkasbunda

A vadon élő állatok szőrzete a környezet és az életmód adottságainak megfelelően fejlődött – nem kivétel ez alól kutyáink őse, a farkas sem. Az eurázsiai farkas a mérsékelt égöv alatt él, amely azonban sokszor a legkevésbé sem tűnik mérsékeltnek, így az állatoknak fel kell készülniük a +30 fokos hőszékre éppúgy, mint a –30 fokos hidegre. A farkas testét kétrétegű bunda borítja, amely aljszőrzetből és fedőszőrzetből áll. A lábakon és a pofán, vagyis ott, ahol a legnagyobb szennyezésnek van

Szőrszálhasogatás

Mirtse Áron

kitéve, a szőrzet rövid, így nem csomósodik össze sem a sártól, sem az elfogyasztott zsákmány maradványaitól. A kanok nyakán, marján vastagabb a szőrzet, hogy védelmet nyújtson a riválisok harapása ellen – ez a másodlagos ivari jelleg sok kutyán is megfigyelhető. Téltre az állatnak vastag, hőszigetelő aljszőrzete alakul ki, amelytől tavasszal a vedlés során szabadul meg – anélkül, hogy ebben bárki segítségére volna.

A kutyafajták között vannak olyanok, amelyek a mai napig megtartották ezt a szőrzettípust, elsősorban az északi fajták és egyes juhászkutyák. Mások azonban a tenyésztési szelekciónak köszönhetően a farkasétól erősen eltérő bundát viselnek – közéjük tartozik a vadászkutyák legtöbbszörje. Az európai vadászkutyák munkája ugyan szükségessé teszi a szabadban való tartózkodást és tevékenykedést akár hosszú időn át is, szőrzetük azonban általában nem a rideg tartásra teremt. Különösen érvényes ez a rövid szőrű fajtákra, amelyek séta vagy vadászat közben akár télen is remekül érzik magukat odakint, de rögvést dideregni kezdenek, ha a mozgás és az izgalom fűtőereje nélkül, magukra hagyva kell várakozniuk a hidegben. A drótszőrű vagy hosszú szőrű vizslák, spánielek és társaik külleme megtévesztő: kevésbé látszanak védtelennek, mint a rövid

Az utóbbi évek küllemcentrikus tenyésztése erősen befolyásolta egyes kutyafajták szőrzetét, a kiállítás és a használat szempontjai ugyanis nem feltétlenül esnek egybe. Nem véletlen, hogy a hosszú szőrű vizslák, spánielek fellegvára Anglia: a brit löhereföldeken mérföldeket kuthat végig egy kutya anélkül, hogy egyetlen bogáncs is a szőrébe akadna. A magyar mezők állapota sokkal természetközelebb, így aztán a zászlós szőrzet itt kimondottan hátrányos is lehet. A szetterek, spánielek szőrzete azonban hagyományosan

Divat a fodrász

nem igényelt nyírást, hiszen a túlzottan dús és hosszú szőr ott sem jelent előnyt. A kiállításokon ellenben éppen a látványosan dús bundájú, minél szőrösebb kutyák kerültek előtérbe. Először a spánieleknél vált ketté a még vadászatra is használható, természetes szőrzetű vonal a kimondottan showminőséget képviselő kutyáktól, amelynek bundájából a kozmetikusok alkotnak frizurakölteményeket. Ezeknek az ebeknek

földig csüngő füle az aszfalton csak ragacsosan piszkos lesz, terepen viszont reménytelenül összecsimbókosodik, de a legnagyobb gondot a mancsok szőrzete okozza. Télen a szőrzetbe tapadt jég mogorónyi csimbókákat képez a lábujjak között – mondani sem kell, hogy az ilyen kutyának vadászaton semmi hasznát nem lehet venni.

Az utóbbi évtizedben már a szetterek és golden retrieverek nyírása is divatba jött, így ezek a kutyák is fokozatosan távolodni kezdtek attól, amit még vadászkutyának lehet nevezni...

szőrűek, de valójában ők sem tartoznak az igazán „fagyálló” kutyák kategóriájába.

Rövid, hosszú, szálkás, drótos

A kutyaszőr lehet rövid, hosszú, szálkás vagy drótos. Ezekben belül is nagy a változatosság: a rövidnek látszó szőrrel például csak közelebről megnézve derül ki, hogy valóban egészen kurta szálakból áll-e, vagy hosszabb, simán fekvő szőrszálak alkotják. A hosszú szőr lehet egyenes, hullámos vagy göndör, egyes fajtáknál egyenletes, vastag bundát képez, másoknál csak a füleken, farkon és a lábak hátsó oldalán mutat zászlókat. A legtöbb fajtánál a farkashoz hasonlóan rövidebb a szőr a pofán, a mancsokon és a lábak elülső oldalán, de vannak olyanok is, amelyeknek a fejét és a lábvégeit is egyenletesen dús, hosszú szőrzet borítja. Számos kutya szőrzete

nemezedésre is hajlamos, különösen a nyakon, a fülek mögött, esetleg a combok hátsó oldalán, de az is előfordul, hogy az egész testen. Ez különleges gondozást igényel: bizonyos fajtáknál az ápolatlanság jele, másoknál viszont fajtajelleg (bár ez utóbbi inkább pásztorkutyákra érvényes).

Ami a vadászati tulajdonságokat illeti, természetesen azokat is befolyásolhatja a szőrzet, bár a vélemények, mint az élet annyi más területén, itt is különbözőek. A drótszőrű vizslák létrejöttének célja például kimondottan az időjárási viszonyokat jobban tűrő, ellenállóbb vadászkutya kialakítása volt, ezzel együtt sokan mégis inkább a rövid szőrűeknél maradnak. A bundakérdést leginkább a tartás módjának és a gazda vadászati szokásainak figyelembe vételével érdemes eldönteni: logikus, hogy aki elsősorban nyáron jár vadászni, és lakásban tartja a ku-

(Kovács Zsolt felvételei)

tyát, annak tökéletesen megfelelnek a rövid szőrű kutyák, míg az udvarban lakó, télen-nyáron terepre járó kutyának nem árt, ha egy kicsit vastagabb a ruhája. A rövid szőrű kutyát sem kell persze féltetni a téli kiruccanásoktól, mert a hőszigetelésben nemcsak maga a szőrzet vesz részt, hanem a bőr faggyúrétege is, amely a kutya bundáját vízhatlanná teszi, és amelytől az ázott kutyát bűdösnek érezzük.

Fésű, kefe, vastűrész

Ami a bundaápolást illeti, a rövid szőrrel van a legkevesebb gond: nyírásra nincs szükség, eső vagy fürdés után hamar megszárad, és nem kell sűrűn fésülni, legföljebb időnként puha textíliával (pl. kordbárszondarabbal) áttörölni, hogy fényesebb legyen. Sokan úgy vélik, hogy a rövid szőrű kutyák gazdáit mentesülnek a szőrváltással járó gondok alól, ez azonban nem teljesen igaz. Ezek a kutyák is hullatják a szőrüket, bár természetesen az egy centiméteres szőrszálak a bútorokon, szőnyegen vagy ruhán kevésbé feltűnőek, mint a tíz centisek. A szőrhullatás tavasszal a rövid szőrű kutyáknál is fokozódik. Az elhalt szőrszálak eltávolítására tökéletesen alkalmas egy közönséges vas fűrészlappal, mellyel óvatosan végiggereblyézhetjük a kutyát. A szálkás szőrzet sem

igényel különösebben sok törődést, legföljebb akkor, ha az előírtnál lágyabb és hosszabb. Fokozott figyelmet kell azonban fordítani a száj körüli „szakállra”, amely étkezésnél elkerülhetetlenül szennyeződik.

A drótszőr nem egységes kategória: a drótszőrű magyar vagy német vizsla és a drótszőrű foxterrier bundája például erősen eltér egymástól, s míg az egyiket nem kell nyírni, addig a másik csak rendszeresen trimmelve mutatja a kívánatos formát. A trimmelést egyesek saját maguk végzik, legtöbbször azonban – főként napjainkban – szakemberrel, kutyakozmetikában végeztetik el. A legtöbb házilag ápolást kétségkívül a hosszú szőrű kutyák igénylik, amelyeknek bundáját nagy rendszerességgel – a vedlési időszakban akár naponta – fésülni, kefélni kell. Terepi tevékenység, vadászat közben a hosszú szőrbe akad bele a legkönnyebben a bogáncs és egyéb ragadós termés, ami a kutya munkáját hátráltatja, úszás után pedig hajlamos a filcesedésre.

Kell-e fürdetni?

Rendszeresen felmerülő kérdés, hogy kell-e, illetve milyen sűrűn kell a kutyát fürdetni. Egyes fajtákat rendszeresen hordanak kozmetikushoz, aki a nyíráson, trimmelésen kívül a kutya fürdetését is el-

végzi, és a kiállításra való felkészítésnek is általában részét képezi a mosdás. A mindennapi életben, általánosságban azonban elmondható, hogy a kutyát valójában nem kell fürdetni, legföljebb akkor, ha valamilyen rendkívüli esemény folytán a szőrzete igen piszkos lesz. A túlságosan gyakori fürdetés meg is árt a kutyának, mert hatására a bőr elveszíti természetes zsírtartalmát (ez persze nem vonatkozik a természetes vízben való úszásra). Éppen ezért évente legföljebb kétszer ajánlatos a kutyát fürösztetni, és lehetőleg ne a hideg időszakban. A fürdetéshez semmiképpen ne használjunk emberi mosakodásra készült szappant vagy egyéb készítményeket: ma már nagy választékban kaphatók olyan fürdetőszerek, amelyeket kimondottan kutyák számára fejlesztettek ki.

A legtöbb kutya zokszó nélkül kimegy sétálni, ha esik az eső, és lelkesen belegázol a tóba, patakba, ellenben utálja, ha vízzel nyakon öntik, így nem szereti a fürdést sem. A fürdetésnél éppen ezért tegyük meg mindent annak érdekében, hogy csökkentsük a művelethez fűződő kellemetlen érzeteket. A kutyát állítsuk lavórra vagy fürdőkádba, a kád aljára pedig terítsünk gumiszőnyeget, mert a csúszós talaj bizonytalanságérzetet kelt a kutyában. Ha a kutya idegenkedik a zuhanytól, inkább valamilyen edénnyel locsoljuk a vizet a szőrére, még ha így sokáig tart is, amíg a sampont teljesen kimossuk a bundájából.

Tarka kutya, fehér kutya

A szőrzettel szorosan összefügg a kutya színe is, ami a legtöbb fajtánál a tenyésztés meghatározó szempontjai közé tartozik, hiszen egyike a legfeltűnőbb fajtajellegeknek. Egyes fajtáknak számos színváltozata van, míg másoknak valósággal védjegye a színe: a magyar vizslát, a weimarit vagy a gordon szettert például el sem lehet képzelni a szokásostól eltérő színben, miközben az angol cocker spánielnek egyre több és több színváltozatát ismeri meg a közönség. Furcsa jelenségnek lehetünk tanúi a golden retrievereknél: az eredetileg aranyszínű kutyák közt a kiállítási bírálatok során egyre inkább előtérbe kerülnek a világos, szinte fehér egyedek, amelyeket már-már nem is arany- (golden), hanem inkább platinaszőke retrievernek lehetne nevezni.

A munkára használt kutyaajták színét sokszor az adott feladatnak megfelelően alakították ki: a nagy testű magyar pásztorokutyáknál például azért részesítették előnyben a napjainkra egyedül fennmaradt színt, a fehérét, mert ezeket a kutyákat sötétben is könnyen meg lehetett különböztetni a farkastól. A

Bűdös kutya

Köztudott, hogy ha a kutyát víz éri, erős szagot áraszt. A jellegzetes „ázottkutyaszagot” a bőrben lévő faggyúmirigyek váladéka okozza. A szabadban tartott, hosszú szőrű kutyák télen az átlagosnál is erősebb szagúak. Mindez természetes jelenség, egyenes következménye az időjárási viszonyokhoz való alkalmazkodásnak. Egészen más a helyzet akkor, ha a kutya azért bűzölög, mert valamilyen erős szagú, emberi szemmel nézve gusztustalan dologba fekiadt bele. A ragadozók saját testszaguk leplezése érdekében gyakran használnak „parfümöt”, amely többnyire valamilyen növényevő állat (akár ember) ürüléke vagy oszladozó tetem – olyasmi, ami elég erős, ám a potenciális zsákmányállatok számára ártalmatlannak tűnő szagot áraszt. Sajnos ezt az ösztönös viselkedésformát kutyáink is örökölték, így előfordul, hogy séta közben egyszer csak nyakig összekelve kerülnek elő egy bokor alól – ilyenkor persze nem maradhat el a fürdetés. A szokatlan szag azonban betegségre is figyelmeztethet: főleg idősebb kutyáknál különféle anyagcsere-zavarok jele lehet, ezért tanácsos komolyan venni!

nyílt terepen vadászó, a gazdájuktól messzire eltávolodó ebek esetében fontos szempont, hogy gazdájuk távolból is jól szemmel követhesse őket, ezért sokszor előnyben részesítették a fehérrel tarkázott egyedeket, míg erdős, bokros területen ennek nincs nagy jelentősége. Érdekes, hogy mindez összhangban van a kutya munkastílusával is: a többnyire tarka pointer keresés közben lényegesen messzebb eltávolodik a gazdájától, mint a magyar vizsla, aki a vadászhoz hasonlóan terepszínű „ruhát” visel... ◀

Fénynaplár

Az emlősök vedlését, így a kutyáét is, a napszakok váltakozása okozza. A köztiagyban elhelyezkedő tobozmirigy a napi megvilágítás függvényében fejt ki működését, olyan fontos életműködésekre is hatást gyakorolva, mint az ivari ciklus vagy a szőrváltás. Erről akkor győződhetünk meg, ha hosszú szőrű kutyánk bundáját a téli időszakban is legalább heti rendszerességgel kikéféljük: a téli napfordulót követően, Újév tájékán lehetünk először figyelmesek az elhalt, olykor filcesedő szőröcsomók megjelenésére, ami a vedlés megkezdését jelzi.

Fogoly a szirteken

Dr. Tóth Zsigmond

Még a jól ismert „MAVAD-korszakban” történt, hogy hazánk Franciaországból tizenöt szirti fogoly párt importált, melyek a Gödöllői Állami Erdőgazdaság fogolytelepére kerültek. A beszoktatási, majd a tenyésztési próbálkozások nagyon jó eredménnyel zárultak.

A faj a szürke fogolynál lényegesen nyugodtabb, kiválóan bírja a zárt téri, nagyüzemi tenyésztést. Az importált egyedek az új környezethez is rendkívül jól alkalmazkodtak. (Tyúkonként átlag 54 darabos éves tojáshozamot értek el.)

A hazai tenyésztést a sikeres USA-beli, új-zélandi, mexikói, kanadai, szovjet és nagy-britanniai telepítési kísérletek tapasztalatainak felhasználásával kezdték el. A szakemberek figyelembe vették a sikertelenségeket is, mint például az 1950-es évekbeli hawaii kudarcot. Franciaország azonban ez idő tájt, bő egy évtized alatt gondos és tervszerű telepítés eredményeképpen állománysűrűségét megtízszerezte.

Hazánkban a hetvenes évek elején tizennyolc vadásztársaságnál folyt a tenyésztés, illetve a kihelyezési kísérlet. A cél az volt, hogy a Bakony, Mecsek, Börzsöny, Vértes, Bükk, Mátra fás, bokros lejtőit és az ezeket körülvevő dombságokat ezzel a félki-lós állattal népesítsék be, melynek röpte a fácánénál gyorsabb és magasabb, a szürke fogolyénál viszont lassabb és alacsonyabb.

„Fogolyturmix”

Ezt a madarat tudományosan *Alectoris graecának* nevezik. A németek *Steinhuhn*-nak, az angolok *Rock Partridge*-nek hívják. Ezt azért fontos megemlíteni, mert a faj elnevezését két másik *Alectoris* fajjal gyakran keverik, mégpedig a vörös lábú és a csukárfogollyal. A jelenlegi taxonómia szerint az *Alectoris graecának* három alfaja létezik, az *A. g. saxatilis*, mely az Alpok francia és osztrák részén, az

Appennineken, valamint Horvátország és Szlovénia hegyvidéki részein honos. A törzsalak, azaz az *A. g. graeca* Szerbia-Montenegrótól Görögországon át Bulgáriáig terjedt el, de néhány pár fészkel Albániában és Romániában is. A legritkább alfaj az *A. g. whitakeri*, amely kizárólag Sziciliában honos.

Mint már említettem, a világ számos pontján meghonosították, de ezeknél a betelepítéseknel nem ügyeltek arra, hogy kizárólag ezt a fajt honosítsák, hanem rokonfajok egyedeit is ugyanazon a területen engedték szabadon. Ezért a legtöbb helyen nem faj-, illetve alfajtisztá populáció alakult ki. A természetben is előfordul a hibridizáció. Görögországtól Bulgáriáig egy kb. nyolcvan kilométer hosszú, tíz kilométer széles sávban a csukárfogollyal keveredik. A két faj hangja és élőhelye alapján különböztethető meg legkönnyebben egymástól. A szirti fogolynak három-négy szótagú csik-tí-tí-tí hangja van, mely hangosabb és élesebb, mint a csukaré. Madarunk általában reggel hangos, különösen, mikor élelemszerzésre gyülekeznek a csapat.

A szirti fogoly a mi szürke foglyunknál nagyobb madár: kb. harmincöt centiméteres. A kakas 500–800 grammos, a tojó 400–600 gramm testtömegű, a szárnyhossz pedig 45–50 centiméter közötti. A kakas lábán egy apró sarkantyú található, és színe egy kicsit intenzívebb a tojóénál.

Februári párválasztás

E tyúkféle általában februárban választ párt. Ilyenkor a kakasok már reggel hangos kotkodácslásra emlékeztető hangot hallatnak. Párzás előtt a

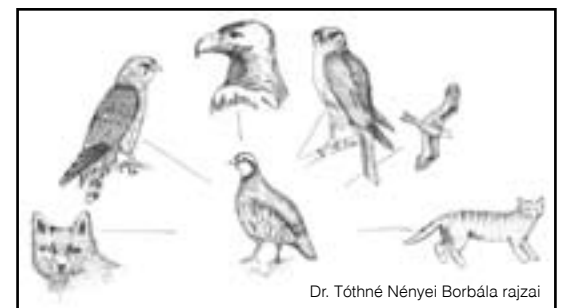
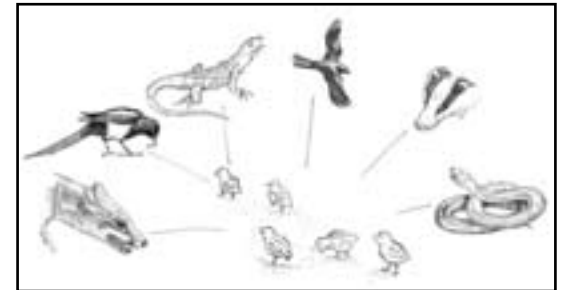
kakas felemelt farkkal és lelógatott szárnyakkal közelíti meg tyúkját. Mielőtt kiválnának a párok, kb. tizenötös csapatokban élnek, és mint oly gyakran a madárvilágban, a hímekből e fajnál is lényegesen több van. A pár nélküli hímek az év hátralévő szakaszában úgynevezett kakascsoportokat alkotnak. A tojó készíti el a fészket, melyből külföldi kutatók megfigyelései szerint kettő is készül. A takarmányban gazdag években mindkét fészekbe tojást rak, egyiket a tyúk, míg másikat a kakas költi ki. Ez esetben külön-külön nevelik fel a csibéket. Ha csak egy fészkeket rak a tojó, a csirkék kikelését követően a kakas nemcsak segíti a tyúkot, hanem ádáz védelmezője is utódainak. Abban a ritka esetben, ha hím állatokból van kevesebb, akkor egy kakas két tyúkkal alkot családot. A tyúk átlag 1,3 naponként rak egy-egy tojást. Az átlagos fészkealj 8-15 darab krémszínű, barnán foltozott tojásból áll. A természetben megfigyeltek már akár huszonegy tojásos fészkeket is, de ezek valószínűleg két tyúktól származtak. Zárt téri tenyészetekben, ahol rendszeresen elveszik a tojásokat, áprilistól augusztusig egy tyúk akár hatvan tojást is rak. A természetben a tojásokra sok veszély leselkedik, gyakori, hogy az első fészkealj megsemmisül, ilyenkor a tyúk egy másodikat rak. Az átlagosan 40x30 milliméteres, huszonegy gramm súlyú tojásokból a természetben kb. kilencven százalékban bújik ki csibe. A fiatalok igen gyorsan növekszenek, 7-10 napos korukban tudnak repülni, és három hónaposan már az öregekhez hasonló tollruhát öltenek. A négy hónapos madaraknak pedig már a súlya is megegyezik a felnőttkével.

Zárt térben

Zárt téri szaporítás esetén a tenyésztésidőszakban a madarakat párosával, legalább öt négyzetméter alapterületű volierben tartjuk. Teteje legyen fedett, mert földön élő faj lévén a szirti fogoly érzékeny a nedvességre, könnyen megfázik. Éjszakára sem gallyaz fel, hanem a földön alszik. Emiatt férőhelyébe szükségtelen üllőrudat helyezni. A talajra viszont jó, ha szikladarabokat, köveket, jobb híján betondarabokat helyezünk el.

A szirti foglyok saját fajbéli és közeli rokonaik kivételével a szaporodási időben is együtt tarthatók más állatokkal, például nyugodt fácánokkal, gyöngytyúkokkal, pávákkal. Fajtársaikkal, rokon fajtársaikkal szemben viszont agresszívvá válnak.

Terepen végzett begyartalom-vizsgálatok alapján ez a madár nem kifejezetten igényes a takarmányozásra, nem válogatós. Elsősorban növényevő: magokat, gyümölcsöket és rügyeket, hajtásokat eszik,

Dr. Tóthné Nényei Borbála rajza

de nem veti meg az apró gerincteleneket sem. Leggyakrabban szöcskékre, hangyákra, darazsakra, méhekre, pókokra és apró csigákra vadászik. Ősszel általában tizenöt fős csapatokban a hegysek alacsonyabb fekvésű területeire vándorol, de sohasem a sűrű erdős vidékekre. Gyakran a lakott területekhez közel telel. Különösen kemény teleken állománya nagymértékben lecsökkenhet, de gyors szaporodása miatt ez egy-két éven belül regenerálódik. Napjainkban eredeti elterjedési területén, ott, ahol hathatósan nem védik, s zárt téri tenyésztésével sem foglalkoznak (például Olaszországban), közel négy évtized alatt negyedére csökkent az állomány. Ausztriában az elmúlt száz évben egyre kisebb terüetről számolnak be a vadászok.

A XX. századi honosítási kísérletek hazánkban nem jártak eredménnyel. Hogy mi ennek az oka, azt ma már csak találgatni lehet. Talán az akkori idők gazdátlanságára vezethető vissza, esetleg nem tudták biztosítani a megfelelő védelmet. Hiába tudták évről évre a zárt téri tenyésztésből származó megfelelő számú példányt kihelyezni, nem sikerült hazánkban meghonosítani.

Sorozatunk záró cikkében szót ejtünk néhány különleges fegyverről, valamint azokról a tennivalókról, amelyeket egyetlen fegyvertulajdonos sem hanyagolhat el.

A CO₂ (szén-dioxid gáz) fegyvereknél a lövedék hajtóanyaga a szén-dioxid, amely különböző méretű és alakú tartályokban kerül összesűrítésre. A tartály rendszerint harmonikus, esztétikusan csatlakozik a fegyverhez, vagy annak belsejében foglal helyet. Rugós ütőszeg nyitja a szelepet. Egyegy tartály általában 45-50 lövéshez elegendő gázt tartalmaz. Nagy hátránya ezeknek a fegyvereknek, hogy a hőmérséklettől függően is változik a tartály nyomása, valamint az első és utolsó lövés ereje között lényeges a különbség. Ezért a szórás kép nem a legjobb.

Gyakorlatilag ugyanazok a problémák jelentkeznek itt is, mint a töltőcsapos, alsó emelőkaros légfegyvereknél. Rossz tömítettség, akadozó ismétlés, nehéz javítás, a lövedék nem közvetlenül kerül a csőbe. Természetesen ezek között is léteznek megbízható fegyver, pl.: Hämmerli, Armigas, Marocchi stb. Azt célszerű tudni, hogy a Diabolo, Pellet (szoknyás lőszer) használatával mindig jobb eredmény érhető el, mint a gömblövedékkel.

A légfegyverek sokféle kaliberben készülnek. Az alábbi kaliberrel találkozhatunk: 3,3 – 4,3 – 4,4

Fegyvertan alapfokon Záró gondolatok

Plaveczi János

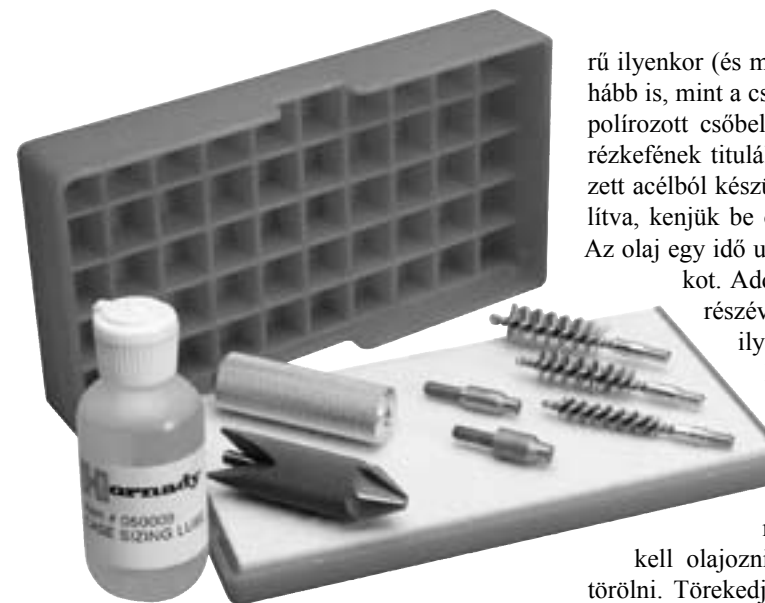
– 4,45 – 4,5 – 4,55 – 5,5 – 6,35 – 8,6 milliméter. Jó tudni, hogy rövid távolságra kisebb kártevők vadászatára a 170 m/s-tól 250 m/s kezdő sebességűekig alkalmasak, ezek viszont már engedélyköteles löfegyvernek számítanak. Az ennél erősebb, speciális légfegyverek kis csoportjával még nagyvad is vadászható.

Kerti puskák

Ezen fegyverek többsége kis kaliberű, kis energiájú, rövid hatósugarú, gyakorlást szolgáló fegyver. Nagy részük „lőtereken” is használható. Lövedékük csőtorkolati energiája meghaladja a 7,5 joule-t, így ezek már löfegyverek. Rövid távon kerti kártevőkre használhatók. Hatos, kilences, .22-es kaliberben használhatók, kúpos és gömblövedékkel, valamint söréttöltettel is. Egy részük a flóbert nevet viseli.

Szobai gyakorló fegyverek

Legtöbbje a .17-es kalibercsoportba tartozó 7,5 joule alatti csőtorkolati energiájú fegyver. Általában 10 méterig pontosak. Szobalőtereken gyakor-

lásra használatosak. Lőszabatosságuk kiváló. A csökkent teljesítményt a cső megfűrésével, gázvezetéssel oldják meg. Perem- és központi gyújtású lőszerket gyártanak hozzájuk. Hangjuk mérsékelt. Ha a lövedék torkolati energiája 7,5 joule alatt van, akkor a fegyvert egy ötszögben lévő „F” jelzéssel látják el.

Fegyverkarbantartás, ápolás

A sokszor igen drága fegyvereket célszerű alaposan gondozni, ezzel élettartamuk nő, kopásuk csökken, s a korrózió sem tesz bennük kárt. Nemcsak a fegyver használata, de a tisztítása is veszélyes üzem. Egyedül végezzük, minden zavaró körülmény teljes kiiktatásával. A figyelemelvonás hibás összerakáshoz, az alaposág csökkenéséhez vezethet. Ennek következtében akár végzetes balesetek is történhetnek.

A helyiségben, amelyben a karbantartást végezzük, sose forduljunk a fegyverrel a nyílászárók felé! Miután meggyőződünk arról, hogy puskánk töltetlen, készítsük elő a tisztító felszerelést, az olajokat, a nem szőszölő törölköt, egyszóval minden kisegítő eszközt. Ezután szedjük szét fő részeire a fegyvert. A billenő csővű sörétest négy részre (kisagy, cső, tus a zártesttel). A golyóból vegyük ki a zárdugattyút, ha lehet, a tárat, lehetőleg a céltávcső is, de ha a lensét letakarjuk, maradhat is. (Bár előbbutóbb úgyis le kell venni az egyébként hozzáférhetetlen helyek miatt.) Ezután a csövet, csöveket még olaj nélkül kefével dörzsöljük át, hogy az ólommaradékot, égésterméket stb. eltávolítsuk. Nem célsze-

rű ilyenkor (és máskor sem) a fémkefe, mert ha puhább is, mint a cső, mégis hagy karcolást a finoman polírozott csőbelsőn. Nem beszélve arról, hogy a rézkefének titulólt csőhúzó kefe sokszor csak rezeztet acélból készült. A szennyeződés nagyját eltávolítva, kenjük be olajjal a csőbelsőket és tegyük félre. Az olaj egy idő után fellazítja a csőfalra tapadt piszkot. Addig foglalkozunk a fegyver többi részével, annak tisztogatásával. Jól jön ilyenkor a fogpiszkáló, a használaton kívüli fogkefe. Ezekkel minden apró rést elérünk, meg tudunk tisztítani. A zártestbe célszerű vékonyan olajat csepepteni az ütőszeg mentén, és természetesen az összes fémrészt át

kell olajozni, majd nem szőszölő ruhával letörölni. Törekedjünk arra, hogy filmszerű, vékony olajréteg maradjon a fémrészeken. Ha az olaj határára a csőben fellazult a lerakódás, műanyag szálú kefével távolítsuk el. Utána alaposan olajozzuk be és húzzuk át polírkefével. Az ily módon megtisztított fegyvert összerakjuk, működését ellenőrizzük, a rugókat feszíteljenitjük és szabályszerűen tároljuk. Minden használat után hozzuk rendbe a fegyvereket, és használaton kívül is 3-4 hetente célszerű át-

olajozni őket. A farészeket szintén olajozzuk, ha ezt a különféle bevonatok lehetővé teszik. Ha nem, elegendő puha ronggyal áttörölni. Lövés előtt ne feledkezzünk el a cső olajmentesítéséről (golyós), ugyanis az olajos cső az első lövedéket a csúszás miatt nem a megszokott helyre lövi.

Ne használjunk szerves olajokat, mert ezek állás után a fegyveren avasodnak, sűrűsödnek, gyantásodnak és különösen télen működési hibákat eredményeznek. Ugyancsak ne használjunk ismeretlen eredetű olajokat se, mert ezekről nem tudjuk, lúgosak-e, savasak-e. Csak a használat után lepődünk meg, amikor a fegyver barnításán folt keletkezett, vagy az egész eltűnt. A tisztításhoz egyébként célszerű gyári tisztítóvesszőt és egyéb felszerelést használni. A vesszőt mindig a töltényűr felől toljuk a csőbe.

Javítás

Bármennyire is képzettek vagyunk fegyverügyben, a javítást bizzuk engedéllyel rendelkező fegyvermesterre. Ő ugyanis felelősséggel javít. Nem úgy a kontár! A mester a nevet is adja a felelősségen ki-

vül. A javítás nem olcsó, mégse barkácsoljunk, mert balesetveszélyes, jó esetben csak puskánk bánja. A javítás során nem szükséges személyesen elvinni a fegyvert, hasonló tartási engedéllyel rendelkező tár-sunk is elviheti. Az előzőekben megemlített engedéllyel rendelkezőnek tárolásra is átadhatjuk fegyvereinket, illetve kölcsön is adhatjuk, de erről is értesíteni kell az illetékes rendőrségi fegyverügyi előadót.

Fegyvervásárlás

A vásárlás során döntő tényező a pénztárcánk vagtsága és vadászati lehetőségeink. Az átlagos magyar vadászterületen vadászók nagy többségének elegendő egy sörétes és egy golyós fegyver. A jelenleg érvényben lévő jogszabály megfelelő tárolás és a biztonsági szabályok betartása mellett szinte korlátlan számú vadászfegyvert engedélyez. Azonban, ha csak nem gyűjtő az ember, 2-6 fegyver – sokféle helyzetet és lehetőséget figyelembe véve is – elegendő.

Milyen legyen a fegyver? Természetesen jó, szép, kézhez álló és olcsó. Az utóbbi tulajdonság új fegyvernél már nem létezik. Miután a puskát egy életre vesszük, megfelelő használat és ápolás mellett a mai fegyverek akár 70-100 évig is funkcionálnak, így inkább az ár a döntő. Egyik fegyvergyár sem engedheti meg magának, hogy silány árut dobjon a piacra. A „nyugati” puska sokszor tetszetősebb, de nem biztos, hogy jobb az egyszerűbb kivitelű „keletinél”.

Ha választottunk, a fegyvert töviről hegyre vizsgáljuk meg, próbáljuk ki. Az ellenőrző lövésekkor derül ki igazán, megegyezik-e a sörétes szórásképe a nálunk tapasztalttal, illetve a golyós olyan pontosan hord-e, mint ahogy azt a papíron jelölték. A szavatossági időn belül, szakszerű használat mellett előforduló komoly hiba esetén indokolt a fegyver cseréje. Bár ilyen gyenge minőségű fegyver aligha kerül ki a gyárból.

Ha használt fegyvert veszünk, minden esetben ellenőriztessük fegyvermesterrel. Jó szem előtt tartani az alábbi vadászregulát sörétes vásárlás esetében: Tizenkettes fegyverrel lő a kezdő és a rossz lövő, tizenhatossal a vadász, húszassal a nagyképű és az igazán jól lövő! A fenti mondás többé-kevésbé megállja a helyét, bár nagyobb teljesítménye miatt sokan érthetően a tizenkettést részesítik előnyben. Golyós fegyver, ha egy van belőle, közepes kaliberű legyen, 7 milliméter körüli. Ezzel minden nagyvad eredményesen lőhető Magyarországon.

Vadászat előtti fegyver- és lőszerellenőrzés

Magunk és társaink biztonsága és a fegyver épségének megőrzése végett célszerű alaposan szemrevételezni a fegyvert és a felhasználni kívánt lőszer-t. Ismételten ellenőrizzük a töltetlenséget. Ha mindig úgy bánunk a fegyverrel, mintha töltve lenne, soha nem okozunk balesetet. Húzzuk ki szárazra a csövet. Győződjünk meg a tökéletes működésről, és arról is, nem került-e a csőbe valami, ami esetleg csőrobbanást idézne elő. Nem lazultak-e meg csavarok, fixen áll a távcső, nem mozdult-e el a szátkereszt stb.? Megfelelő kaliberű töltényt vegyünk elő, egy száriából valót, hibátlan hegyűt, jól peremezett. Ha a gyutacs körül elszíneződés alakult ki, félő, vegyi változások mentek végbe. Ezt a lőszer-t ne használjuk, mert utógyújtás és ebből baleset is lehetséges. Az ellenőrzés mind a sörétesre, mind a golyósra terjedjen ki. Hibás fegyvert és lőszer-t ne használjunk! <

VADDISZNÓ HAJTÓ- VADÁSZAT

Nagy terítékű vaddisznó hajtó-vadászatot szervezünk vaddisznó kertünkben és szabad területen.

Várjuk egyéni vadászok és csoportok, vadászatszervezők jelentkezését.

10-50 db közötti teríték!

Részvételi díj: 50 000 Ft/10/nap,
továbbá az elejtett vad mennyiség után:

malac	7 500 Ft	14,0-15,9 cm. .	40 000 Ft
süldő	12 500 Ft	16,0-17,9 cm. .	75 000 Ft
koca elejtése ..	40 000 Ft	18,0-19,9 cm. .	100 000 Ft
vadkan elejtése		20,0-21,9 cm. .	150 000 Ft
13,9 cm	37 500 Ft	22,0 cm-től . .	220 000 Ft

A vaddisznó hajtóvadászatok időpontjai:
**2005. november 26., december 3.,
december 17.**

Érdeklődésüket és jelentkezésüket várjuk:
**telefonon: 30/933-2216, 30/972-8060,
e-mailben: sandor@gombas.hu**

A Diana Vadász-Felnőttképző Alapítványi Szakképző Iskola

informatika-akkreditációs listaszám: 0486
tel.: 06-0015-03
6640 Csongrád, Jókai M. u. 14.
tel./fax: 63-483-790, 30-857-4245,
e-mail: dianaszko@vmet.hu

**folyamatosan szervezi
felnőtteknek a**

- vadász-vadtenyésztő szakmunkás (2 év)
- vadász-vadtenyésztő szakmunkás és érettségire való felkészítés (3 év)
- vadgazdálkodási technikus (1 év és 2 év)
- vadász-vadtenyésztő mester (1 év)
- vadászpuskaműves (1,5 év)
- környezet- és természetvédelmi szakmunkás (2 év)
- környezetvédelmi szakelőadó (1 év)
- halász (2 év)
- lovastúra-vezető (2 év)
- belovagoló (2 év)
- vízküttérő (1,5 év)

tanfolyamokat, amelyek munkaviszony mellett is végezhetők.

Érdeklődni a fenti címen, telefonszámon lehet.

ISO 9001

Aradikális állatvédelem és a vele szemben gyenge lábakon álló FVM sajtókommunikáció miatt Magyarországon ma sem egyértelmű, hogy a vadászat állatkínzásnak, illetve szükségtelen állatpusztításnak tekinthető-e, vagy sem. Az igazi vadászok természetesen tudják a választ: nem! Hivatkoznak a vadhúsnak vadelejtéssel történő megszerzésére (amely aztán akár egy inyenc állatbarát asztalára is kerülhet), vagy a selejtezés fontosságára (pl. „gyilkos” kilövése), illetve a vadkárelhárító vadászatra, továbbá a dúvadlikvidálás szükségességére, nem kevésbé pedig a vadászatnak a nemzetgazdaságban betöltött szerepére. Sajnos le kell szögezni, hogy sem az állatvédők, sem a vadászok többsége nem képes ennek a problémának vizsgálatakor a legfontosabb kiindulópontokat megtalálni: a jogszabály és a szakirodalom kapcsolódásait.

Kínzó vadászatok?

Dr. Czerny Róbert

Sokszor érzem azt, hogy a szakminisztérium egyfajta bulvárirodalomnak tekinti a vadászati szaklapokat és a szakkönyveket, mert az ezekben olvasható, hazai vadgazdálkodók, vadbiológusok, vadászati szakmérnökök tollából előbújt kritikák alig 20%-a fedezhető fel egy-egy vadászati jogszabály módosításában. Hiába olvashattunk az elmúlt években olyan cikkeket, amelyek arra ösztönözték a törvényelőkészítőket, hogy az orrvadászatnak fogalmazzák meg végre a pontos törvényi tényállását, ez nem sikerült. A Büntető törvénykönyv 2004 áprilisában hatályba lépett módosításnak tudható be, hogy az orrvadászt (másképpen „rapsic” a német *Raub Schütze*-ből, melynek jelentése: rabló vadász) állatkínzónak minősíti a „köztudat”. A Btk. szövegének

szó szerinti olvasata arra ösztönöz bennünket, hogy a „rovar-bogár elmélet” mintájából induljunk ki az orrvadász fogalmának büntetőjogi értelmezésekor. Ennek megfelelően felállítható a tétel: nem minden állatkínzó orrvadász, de minden orrvadász állatkínzó! A büntetőkódex állatkínzásról szóló 266/B § (1) bekezdésének a) pontja szerint „*aki gerinces állatot indokolatlanul oly módon bántalmaz, vagy gerinces állattal szemben olyan bánásmódot alkalmaz, amely alkalmas arra, hogy annak maradandó egészségkárosodását vagy pusztulását okozza*” vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő. A (2) bekezdés alapján ez a büntetése annak is, aki „*a vadászatról szóló törvény által tiltott vadászati eszközzel vagy tiltott vadászati módon vadászik*”. A Btk. kommentárja szerint „*az állatkínzás speciális eseteinek tekinthető, ha valaki úgy folytat orrvadászatot, hogy tiltott eszköz vagy mód alkalmazása során az állatnak fizikai fájdalmat okoz*”. Fontos megjegyezése a kommentárnak, hogy az állatok bántalmazásának, kínzásának általános tilalmát az állatvédelmi törvény tartalmazza, amely tilalom alól a jogalkotó rendkívüli esetekben – akár az állat érdekében, akár más fontos érdekből – kivételt enged. Ezt akár az állatvédelmi törvény, akár más jogszabály szabályozhatja: „*így nem minősül az állat bántalmazásának, kínzásának a vadászat, ha az megengedett eszközzel vagy módon történik*”.

A kommentár tehát pontosítja azt, amit a jogalkotó a törvény szövegének összeállításakor nem tett meg, ezzel hangsúlyt ad annak, hogy az etikus, igazi vadász nem orrvadász, így nem is lehet állatkínzó. Ahhoz, hogy tisztán lássuk a különbséget a „büntetőjogi orrvadász” és a „vadászati jogi, illetőleg polgári jogi orrvadász” között, vegyük szemügyre a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvényt és az annak végrehajtására megszületett 79/2004. (V. 4.) számú FVM rendeletet (Vhr.)! A törvény 68. §-a tiltott vadászati eszköznek minősíti a mérgezett hegyű és robbanó fejű nyílvevőt, a számszeríjat, a törvény előírásainak meg nem felelő vadászíjat, illetve nyílvevőt, a löfegyverre szerelt hangtompító eszközt, a gímszarvasra, dámszarvasra, muflonra, valamint őzre történő vadászat esetén a sörétes vadászlőfegyvert. Aki ilyen eszközökkel vadászik – akár van vadászjegye, akár nincs –, büntetőjogi értelemben orrvadász. A Vhr. 58–59. §-a még részletesebben szabályozza a tilalmat a sörét használatát illetően. Apróadat sörétes vadászlőfegyverből kilőtt söréttel, nagyvadat golyós vadászlőfegyverrel szabad elejteni. (A hivatásos vadász által – nagyvad utánkeresése során ke-

Orrvadász által elejtett és megcsonkítva hátrahagyott vaddisznók tetemei.

(Nagygyörgy Péter felvételei)

Tudta-e...

... hogy nem csupán a fáknak vannak évgyűrűi? A muflonkos csigáján körbefutó, váltakozó sűrűségű gyűrűzést, amelyből hozzávetőlegesen következtethetünk a kos korára, szintén évgyűrűnek nevezzük.

SÓLYOM
VADÁSZFEGYVER-
JAVÍTÓ BT.

Vadászfegyverek szakszertű javítása, teljes felújítása, agyazás, távcső- és lőpászerezés.

Bizományosi vadászfegyverek árusítása

1031 Budapest, Keve u. 45/C
(a Római Strandfürdő mögött)
Tel.: 242-2104

RETRIEVER VADÁSZBOLT

SÖRÉTES LŐSZER AKCIÓ

2220 Vecsés,
Fő út 84.
Nyitva: 10–18 óráig

Vadászfelszerelés,
minőségi
vadászruházat,
fegyver, lőszer,
túrafelszerelés.

DIANA KERESKEDELMI SZÖVETKEZET

ELKÖLTÖZTÜNK

a VII. kerület, Wesselényi utcából.

Új címünk:

1158 Budapest (Pestújhely), Thököly u. 75.

Telefon: 3211-607, 3422-586

E-mail: dianaker@netquick.hu

Nyitva: H–Cs 8–16, P 8–14,30-ig

norma lőszeresek } teljes választéka
RC lőszeresek }
Bushnell távcsövek, látcsövek }
Ön ajándéktárgyak

Telefonos rendelésre ingyenes Norma katalógust küldünk.
Nyitási kedvezményekkel várjuk kedves vásárlóinkat.

Ugyanitt:

PAPP AUTÓGUMI CENTRUM

Vadászoknak Vredestein gumiból
35% engedmény!

Tel.: 419-2641 • E-mail: pappautogumi@invitel.hu

gyelemnélveshez – alkalmazható vadászlőszer kivételével vadászati célra legalább 2 mm-től legfeljebb 5 mm-ig terjedő átmérőjű sörét használható.) Vaddisznóra, rókára, borzra, aranykaklúra, nyestkutyára, mosómédvére sörétes vadászlőfegyverből kilőtt golyóval is lehet vadászni. Élve elfogás esetén működése vagy felhasználása körülményei folytán szelektív vadbefogó hálóval kizárólag a zárt téri tenyésztésből származó kibocsátott fácán, továbbá a mezei és üregi nyúl, a róka, a gímszarvas, a dámszarvas, a muflon, valamint az őz fogható be. Vizes területeken és azok védősávjában az ólomsörét használata 2005. augusztus 15. napjától vadászat során tilos. (Amennyiben védősáv nem kerül hatósági kijelölésre, a vizes terület határterületén vízivadászat oly módon folytatható, hogy a tilalommal érintett területre a kilőtt ólomsörét ne hulljon vissza. Ez a rendelkezés kevésbé állatvédelmi, inkább természetvédelmi szempontok miatt született meg.) A vadászati hatóság külön engedélyével meghatározott célra tudományos kísérlet, lakott területről történő eltávolítás és egyéb humán-, illetve állat-egészségügyi célból vadbefogásra olyan kábító és bénító vegyszert, valamint lőszert lehet alkalmazni, amely a vad életét és testi épségét nem veszélyezteti: ekkor a hatóság a vadászati módok, illetve a vadászati idények alól felmentést adhat. Róka, dolmányos varjú, szarka és szajkó elpusztítására védett állatot nem veszélyeztető szelektív hatású vegyszer is alkalmazható.

A tiltott eszközökkel szemben a tiltott módokat nem egyértelműen fogalmazza a vadászati törvény, s én bevallom: a mai napig nem tudom, jogi értelemben mi is a tiltott vadászati mód. A Vhr. 66. § (1) bekezdése használja ezt a kifejezést: „társas vadászati mód”. Ám a társas vadászat nem vadászati mód, hanem a vadászat egyik formája az egyéni vadászat mellett: a vadászati törvény 70. §-a szerint.

Sejtem azonban, mit akar a vadászati jogtól a büntetőjog, és hogy a vadászati jog mit akar mondani, amikor a vadászati mód kifejezés szóba kerül. A vadászati törvény 56., 59. és 67. §-ait és a Vhr. 69. §-át vizsgáljuk meg! Megállapítható: a vadászat a vadnak a vadászati törvényben engedélyezett eszközzel (vadászlőfegyver és vadászij) vagy ragadozó madárral (betanított vadászmadár) és engedélyezett módon (társas vagy egyéni vadászat során) vadász által, vadászterületen történő elejtésére vagy (élve) elfogására irányuló tevékenység. A vadásznak rendelkeznie kell: vadászjeggyel vagy vadászati engedéllyel, az illetékes rendőrhatalóság által kiállított vadászlőfegyvertartási engedéllyel, ragadozó madárral vadászó vadász esetén a természetvédelmi hatóság által ragadozó madár tartására kiadott engedéllyel, vadászíjjal

vadászó vadász esetében az illetékes rendőrhatalósági vadászijtartási engedéllyel. Vadat csak vadászati célra engedélyezett – legalább negyvenöt centiméter csőhosszúságú – vadászlőfegyverrel lehet elejteni. Vadászíjjal történő vadászat esetében gímszarvast, dámszarvast, muflont, vaddisznót és őzet kizárólag 222,7 newton húzóerőt meghaladó vadászíjjal és arra alkalmas vadászvevővel lehet elejteni. Vadat elfogni az e célra szolgáló hálóval, befogó karámmal, altató-, bénítólovedékes fegyverrel, valamint a vonatkozó európai közösségi rendeletben nem tiltott, illetve megengedett csapdázási módszerrel lehet. Altató-, bénítólovedékes fegyvert csak a vadászati hatóság előzetes engedélyével, erre képesített vadász használhat. A vadászat módja tehát lőfegyveres, íjas vagy solymászmadaras lehet, és megvalósítási módja társas vagy egyéni vadászat, ez utóbbi: a cserkelés, a les, a barkácsolás, a vízi járműből történő vadászat, az egyéni apróvadászat, a solymászat. Amennyiben ez így zajlik, nem beszélhetünk büntetőjogi értelemben orvvadászatról.

Vadászati jogi értelemben azonban az orvvadászat fogalma sokkal tágabb. A törvény 37. §-a szerint a vad és élőhelyének védelme érdekében nemcsak tiltott vadászati eszközzel és módon tilos vadászni, hanem vadászati tilalmi időben, vadászati kéméleti területen és vadászati tilalom hatósági elrendelése esetén. E három utóbbi esetben azonban nem büntetőeljárással, hanem a vadászati hatóság közigazgatási eljárásával (vagy szabálysértési eljárással) nézhet szembe az elkövető.

Tekinthető-e a vadász orvvadásznak, ha sem a Btk. állatkinzással kapcsolatos törvényi tényállását, sem a vadászati törvény imént ismertetett előírásait nem szegte meg? Igen! Ha a beírókönyvben nem szerepel, és kvázi „ellopja” a vadat: ez a büntetőjog (vagy szabálysértési jog) területe, de polgári jogi felelősséget is felvet az ügy. Illetve amennyiben nem indul a sebzett vad utánkeresésére (legyen ez akár dűvad, akár nagyvadfaj vagy hasznos apróvad). Ez utóbbi esetben nemcsak a vadászat rendjét, de az állatvédelem szabályait is megsérti a vadász. (Felmerülhet itt a rongálás büntetőjogi tényállása is!)

Összegzésül elmondható, hogy állatkinzó, tehát „büntetőjogi orvvadász” könnyen válhat a magát jogszzerű vadásznak tekintő személyből is, de természetesen a „klasszikus” orvvadász ma is elsősorban a vad feletti jogszerűtlen tulajdonszerzés során érhető tetten. (Ezek az állatvédelmet is magukban foglaló szabályok a vadra, a zsákmányállatra vonatkoznak. Az írás folytatásaként az ember által használt vadászegek, vadászgöreynek és ragadozó madarak védelméről lesz szó.)

TOLMÁCSOLÁS, FORDÍTÁS!

• OLASZ }
• ANGOL } nyelvek,
• SPANYOL } oda-vissza!

Megbízhatóan, szakszerűen, rugalmas időbeosztásban, az ország egész területén!

Tel.: +36 (62) 437-414

Az ország legnagyobb vadászterületén, a mintegy 130 ezer hektáron vadgazdálkodó Sefag Rt. várja beltéri vendégeit! A vadászat mellett egyéb pihenési, szórakozási lehetőségekkel várjuk az egyéni és családi kikapcsolódás iránt érdeklődőket.

- Kedvezményes dambika vadászat barcogásban a Sefag Rt. szántódi és csöpründi területén!
- Október 1-jétől a gimbika kilövési díjából szintén jelentős kedvezményt adunk!

Érdeklődéseiket szívesen várjuk!

Tel.: 82/505-105 • Fax: 82/505-107 • E-mail: sefag-labod@sefag.hu

Van képünk hozzá

Élt valaha, nem is olyan régen egy rejtélyes szarvas. Keveset tudunk róla, még azt is csak sejtjük, miért pusztult ki. Pedig Közép-Számban (a mai Thaiföldön) százötven még előfordult.

Ha a leírásoknak hinni lehet, Schomburgk szarvasa (*Rucervus schomburgki*) meglehetősen kis testű szarvas volt, marmagassága nemigen haladta meg az egy métert. Whitehead minden idők talán leghíresebb szarvasenciklopédiájában jó trófeának tartja a 69 cm szárhosszúságút, ám a British Múzeumban látható egy 76 centiméter hosszú agancs és a Bonsoong Gyűjteményben egy 83 centiméteres. Széchenyi Zsigmond szerint e trófea körmérete 15 cm, ágainak száma 20.

E faj kipusztulását – legalábbis egyes zoológusok szerint – leginkább élőhelyének megváltozása okozta. A XX. század hajnalán árvíz pusztított a tájon, a szarvasok kisebb szigetekre menekültek. Ezen persze könnyű volt őket elejteni mind az embereknek, mint pedig a ragadozóknak.

Nem véletlenül olvasható a múlt század elején

egy magyarul is megjelent könyvben: „Állatkerti nagy ritkaság, valósággal különlegesség. Nagyon kevés állatkertben van meg ez a nevezetes állat. Szarvát sűrűn látni a szarv (agancs) gyűjteményekben, de maga az állat, a melyet az érdekes szarv díszít, nagy ritkán kerül Európába.

Tudományos szempontból is igen érdekes, mert a legkevésbé ismert szarvasok közül való.

Fejdsze amnyiban igen nevezetes, hogy az ó-világi szarvasok közül egyesegyedül az ő szarva ágazik el oly sokszorosan.

... Szőrzete kávébarna, feketés árnyalattal, lábai világos színűek. Feltűnően hosszú, keskeny, nyulánk fején harántsáv van. Fülei világos színűek, sárgásbarnák, tövükön sajátságos, fehér rajzolattal. Farka rövid és a minden oldalról egyformán dús szőrözlet révén kerekdednek látszik.” (L. Heck: Az állatvilág pillanati fényképekben, é. n.)

Schomburgk szarvasból 1862-ben (a fajt ebben az évben írták le a tudomány számára) 1878-ban, 1880-ban és 1888-ban összesen nyolc példány érkezett különféle állatkertekbe: Londonba, Hamburgba, Berlinbe, Kölnbe, Párizsba és Sanghajba. Egy berlini példány 1898–1911-ig élt.

Az utolsó szabadon élő példányát 1932 szeptemberében ejtették el, míg az utolsó (Bangkoktól mintegy harminc kilométerre tartott) fogságban élő példányát 1938-ban pusztították el.

A kipusztult állatokról a fényképek is nagyon ritkák, Schomburgk szarvasáról is alig-alig találni ilyen. Még a „Nagy Brehm” is csak trófeaképet közöl. Tudomásom szerint e fajról ez idáig három képet publikáltak, ebből egy-egy a Whitehead- és Heck-féle könyvekben jelent meg, míg egyre egészen véletlenül a Berlini Állatkert 1906-os útmutatójának böngészése közben akadtam rá. E régi, megfakult felvételt közöljük most.

Kovács Zsolt

DUNA-TRADE KFT. * TUSKEVÁR VADÁSZATI SZAKÜZLET * 6200 KISKÖRÖS, JÓZSEF A. U. 5. * TEL./FAX: 78/311-836 * WWW.TUSKEVB.HU

Table listing various firearms for sale, including models like CZ 555 Lux, Rossi M65 stainless, Remington 700 BDL, and ZKM 452 SL.

FOTOTECHNIKA LŐRINCZ ÉS FIA KFT. * 1056 BUDAPEST, VÁCI U. 61. * TEL./FAX: 266-0485, 337-2902

NYITVA: H-P 10-18-IG, SZO 11-13-IG

Table listing optical equipment and accessories such as Bushnell 7x50, Nikon 10x50, and various binocular models.

FOREST KFT. * 6721 SZEGED, BRÜSSZELI KRT. 6. * TEL.: 62/426-664, 62/423-760 * FAX: 481-087

WWW.FORESTKFT.HU * E-MAIL: INFO@FORESTKFT.HU, FOREST@AXELERO.HU

Table listing various handgun models including Beretta S 686 Onyx, Silver Pigeon, and several Smith & Wesson models.

GEMENC VADÁSZBOLT * 1203 BUDAPEST, KOSSUTH L. U. 57. * TEL./FAX: 1/283-4432 * NYITVA TARTÁS: H-P 10-17,30-IG

WWW.GEMENCBOLT.HU * E-MAIL: INFO@GEMENCBOLT.HU

Table listing various hunting and target rifle models, including Leica Trinovid, Gaucha 8x20BCA, and Leica Primaster.

GERINGER AUTÓ KFT. * 2900 KOMÁROM, BÁTHORY ÚT 1. * TEL./FAX.: 34/346-132 * E-MAIL: GERINGERMITSU@VIVAMAIL.HU

2800 TATABÁNYA, ALKOTMÁNY ÚT 2/A * TEL.: 34-510-369 * FAX: 34/510-643 E-MAIL: MITSUBISHITATABANYA@VIVAMAIL.HU

Detailed table listing Mitsubishi vehicles like Colt 5, Invite, Intense, and Pajero models, including engine specifications and prices.

GOMBÁS SÁNDOR, VÁRERDEI KFT. * 30/933-2216 * WWW.VADASKERT.HU * INFO@VADASKERT.HU

Table listing hunting and target rifle models such as VADKAN, Agyarhossz, and Keca.

www.vadaszruha.hu

FISHMANIA HORGÁSZCENTRUM * 1103 BUDAPEST, KÖRÖSI CSOMA ÚT 43-51. * TEL.: 262-1950

NYITVA A HÉT MINDEN NAPJÁN (H-Cs: 9-19, P: 9-20, Sz-V: 5-20) * WWW.FLAMBEAU.HU

Table listing fishing tackle and equipment, including FLAMBEAU MOSSY OAK, TEREPMINTÁS TÁSKÁK, and various fishing rods.

FROMMER KFT. * 1089 BUDAPEST, REZSŐ TÉR 21. * TEL.: 210-3506, 30/2427-460 * FAX: 210/3507

NYITVA: H-Cs 8-17, P 8-16, SZO 8-12 ÓRAIG

Table listing various handgun models including Colt King Cobra, HP USP Standard, Glock 17, and Smith Wesson models.

HARGITA JAGD VADÁSZBOLT * 6800 HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, ANDRÁSSY U. 32. * TEL./FAX: 62/248-768

TEL.: 30/9580-603 * WWW.HARGITAJAGD.HU * HARGITAJAGD@INVITEL.HU

Table listing various rifle and shotgun models, including Merkel KR1, Steyr Mannlicher, and USA Marlin models.

HARMÓNIA VADÁSZBOLTOK * KÖZPONT: 4025 DEBRECEN, SZÉCHENYI U. 10. * TEL.: 52/430-468 * FAX: 52/412-633 * 4026 DEBRECEN,

BETHLEN U. 36. * TEL./FAX: 52/421-338 * 4400 NYÍREGYHÁZA, ZRINYI I. U. 8-10. * TEL.: 42/413-423 * 3530 MISKOLC, SZÉCHENYI TÉR 14. * TEL.: 46/341-464 * 5600 BÉKÉSCSABA, LUTHER U. 12. * TEL.: 66/449-369 * 6000 KECSKEMÉT, SZÉCHENYI TÉR 14. * TEL.: 76/321-942 * 6722 SZEGED, KOSSUTH L. SGT. 21. * TEL.: 62/424-342 * 6500 BAJA, HATTYÚ U. 2. TEL.: 79/321-364 * 1165 BUDAPEST, MARGIT U. 116. * TEL.: 30/6631-861 * 2890 TATA, KATONA U. 17. * TEL.: 34/381-418

Table listing various hunting and target rifle models including SAKO 75 HUNTER, Gyorisötös, and I.222R models.

HOR-SZA Kkt. VADÁSZBOLT * 9600 SÁRVÁR, BATTYÁNYI ÚT 34. * TEL.: 95/323-483, 30/9082-451

Table listing various firearms and accessories like GÖLYŐS ÉS SÖRÉTES FEGYVEREK, KERESŐTÁVCSÓVEK, KESEK, TÖRÖK, FEGYVERLÁMPÁK, and LÁMPÁK.

HUBERTUS VADÁSZBOLT * 9400 SOPRON, LACKNER K. U. 6. * TEL./FAX: 99/314-317

NYITVA: H-P 9-12, 13-17, Sz 9-12

Table listing firearms and accessories like ÍJÁSZAT, LE CHAMEAU GUMICSIZMÁK, LE CHAMEAU CIPŐK, BAKANCSOK, and GUMICSIZMÁK.

HUNOR 2000 Bt. VADÁSZBOLT * 8360 KESZTHELY, SZÉCHENYI ÚT 11. * TEL.: 83/317-355, 30/9947-482 * FAX: 83/336-281

NYITVA: H-P 8-16-IG, Sz 8-13-IG

Table listing various firearms and accessories like SÖRÉTESEK, Brazil Bollo 12/70 dupla, Francia párpuska, and Zastava Mauser 30-06.

JUVA AGRÁR SZOLGÁLTATÓ ÉS KERESKEDELMI KFT. * 2461 TÁRNOK, HALÁSZ JÓZSEF U. 66. * TEL.: 23/585-008

FAX: 23/585-014 * INFO@JUVA.HU * WWW.JUVA.HU

Table listing VADRIASZTÓK including Guardian2 Standard vadriasztó állvánnyal and Guardian2 Dupla vadriasztó állvánnyal.

KALIBER MAX CÉLPONT FEGYVERBOLT * 1035 BUDAPEST, VERŐFÉNY U. 1. * TEL.: 240-1923 * E-MAIL: FEGYVER.KALIBER@AXELERO.HU

Table listing various firearms and accessories like MAROKLŐFÉGVYVEREK, Sig Sauer P226-kal: 9mm., ZKM 452, 0.22-es ismétlő puska, and FÉG 12/70 bock.

SZIGET VADÁSZBOLT, DOMOKOS KFT. * TAKSONY, SZIGET LEJÁRÓ, DÓZSA Gy. u. 26. (BUGYI ELÁGAZÁSSAL SZEMBEN)

TEL.: 24/487-088 * NYITVA: H-P 9-17, Sz 9-12

Table listing various firearms and accessories like BORNAGHI SÖRÉTES LŐSZER, LE CHAMEAU RUHÁZAT, CIPŐK, CSIZMÁK, and Landover.

KÁTAI VADÁSZ, HORGÁSZ KIS- ÉS NAGYKERESKEDÉS * 5900 OROSHÁZA, KÖND U. 44. * TEL./FAX: 68/411-612

KÁTAI VADÁSZBOLTOK: 5540 SZARVAS, KOSSUTH L. U. 46. * TEL.: 66/312-288 * 6721 SZEGED, TISZA LAJOS KRT. 19. TEL.: 62/556-880 * WWW.KATAIVADASZBOLT.INF.HU * E-MAIL: KATAIVADASZ@OROSNET.HU

Table listing firearms and accessories like FABA RM FEGYVEREK AKCIÓS ÁRON, 12/36 g, 12/32 g PLA Olimpia, 3-12x56 világító pontos, and Bórmellény.

KERÍTÉSCENTRUM Kft. * 1106 BUDAPEST, KERESZTÚRI ÚT 130. * TEL.: 1/431-9950 * FAX: 1/431-9951

Table listing various types of fencing and accessories like CSOMÓZOTT VADHÁLÓK, 50 m-es kiserelés, 175/23/15 átmérő 2,5/2 mm, and 200 cm magas.

LARIX VADÁSZRUHÁZAT ÉS KIEGÉSZÍTŐINEK KIS- ÉS NAGYKERESKEDÉSE * 1036 BUDAPEST, LAJOS U. 126-128.

TEL./FAX: 1/453-2329 * E-MAIL: POSTMASTER@LARIX.AXELERO.NET

Table listing various types of clothing and accessories like WATZMANN LÁBBELIK, Kord derékmelegítő, Kord leszák, and Kord, kantáros nadrág.

M-ZERO FEGYVER ÉS VADÁSZBOLT ÉS GLOCK MÁRKAKERESKEDÉS * 2310 SZIGETSZENTMIKLÓS, PETŐFI U. 5/A

NYITVA: HÉTFŐ-PÉNTEK 9-17 * TEL./FAX: 24/465-373, 30/9516-440 * GLOCK@VNETHU

Table listing various types of ammunition and accessories like ÚJ PISZTOLYOK, Glock 17, Glock 26, Glock 35, and Tárkivető.

SELAND VADÁSZRUHÁZ KIS- ÉS NAGYKERESKEDÉS * 1188 BUDAPEST, NAGYKÖRÖSI ÚT 24/A * TEL.: 291-8889

FAX: 292-2991 * E-MAIL: VADASZRUHAZ@INTERNET.HU * WWW.VADASZAT.NET/MOBIKLER.HTML

Table listing various types of clothing and accessories like BLASER R93 ISMÉTLŐPUSKÁK, Beretta AL 391 Urika MC 12.20., Swarovski ker.táv. SLC 8x56 WB., and Steiner Ranger kereső távcső.

MAGISTER FEGYVERBOLT KIS- és NAGYKERESKEDÉS * 1031 BUDAPEST, GYÖNGYSOR U. 6. * TEL./FAX: 1/347-6038

E-MAIL: DIRECT@ARMTEL.HU, S.S.II.ARMTEL@POSTA.WS

Table with columns for OPTIKA, YUKON, NIKE-FIOCCCHI, and various optical and equipment items with prices.

NOMÁD VADÁSZBOLT * 6800 HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, ZSOLDOS U. 57. * TEL.: 62/244-991, 30/259-7740

Table with columns for KERESŐTÁVCSŐVEK, SAKO LŐSZEREK, GECO, PARTIZÁN LŐSZEREK, and various rifle and ammunition items.

OBSIT MILITARY SHOP * 1073 BUDAPEST, ERZSÉBET KRT. 21. * TEL.: 351-8717 * FAX: 4131-049 * WWW.OBSIT.HU

Table listing various military equipment, optics, and accessories with prices.

ORYX VADÁSZBOLT ÉS FEGYVERJAVÍTÓ * 8000 SZÉKESFEHÉRVÁR, SEREGÉLYESI U. 86. * TEL./FAX: 22/504-835

MOBIL: 30/947-4295 * NYITVA: H-P 9-17

Table listing various firearms, optics, and accessories under the Oryx brand.

RÁBAI KFT. HUNOR VADÁSZBOLT * BÉKÉSCSABA ZSIGMOND U.10. * TELEFON: 66/451-171

Table listing various firearms and accessories under the Rábai Kft. brand.

STEELVENT RT. * 3527 MISKOLC, BESENYŐI ÚT 8. * TEL./FAX: 46/412-960 * WWW.STEELVENT.HU * INFO@STEELVENT.HU

Table listing various firearms and accessories under the Steelvent Rt. brand.

INDIFORM KFT. * VADÁSZRUHÁZAT KIS- ÉS NAGYKERESKEDELEM * 2440 SZÁZHALOMBATTA, VORÓSMARTY ÚT 40.

TEL.: 23/359-158 * FAX: 23/540-159 * NYITVA TARTÁS: H-P 8-16

Table listing various hunting gear, clothing, and accessories under Indiform Kft.

SEFAG RT. VADÁSZBOLT * 7400 KAPOSVÁR, BERZSENYI U. 2. * TEL.: 82/317-644, 30/9690323

NYITVA TARTÁS: H-P 8,30-17-IG, SZ: 8-12-IG, EBÉDIÓ: 12-13-IG

Table listing various hunting gear, clothing, and accessories under Sefag Rt.

S. P. JAGD-VADÁSZÜZLET, KIS- ÉS NAGYKER. * 1238 BUDAPEST, LÓALLÁS U. 12. * TEL.: 1/285-6162 * FAX: 1/284-9671

E-MAIL: UZLET@SPJAGD.HU * WWW.SPJAGD.HU * NYITVA: H, SZ, P 7-15,30-IG, K, CS: 7,30-19-IG

Table listing various hunting gear, clothing, and accessories under S. P. Jagd.

SZENT HUBERTUS KFT. VADÁSZBOLT * 7400 KAPOSVÁR, FŐ U. 40. * TEL.: 82/430-099, 430-100 * FAX: 82/511-268

E-MAIL: TIBALDB@AXELERO.HU

Table listing various hunting gear, clothing, and accessories under Szent Hubertus Kft.

TÜZES IJÁSZ BT. * IJÁSZBOLT * 1066 BUDAPEST, TERÉZ KRT. 10. * NYITVA: H-P 10-18

Table listing various hunting gear, clothing, and accessories under Tüzes Ijász Bt.

Novemberi számunkból...

Keresse október utolsó hetétől az újságárusoknál!

Hajtani lehet így is – úgy is...

A különböző vadászati módokat bemutató sorozatunkban novemberi lapszámunkban a nagyvadhajrással foglalkozunk. Miután ismeretjük ennek történetét, gyakorlatát, egy körin-terjú segítségével bemutatjuk azt is, vadászte-riületén ki hogyan szervez vaddisznóhajrást.

Három bűvös szám: 222

A 222-es kaliberről már szót ejtettünk ma-gazinunk egyik régebbi számában. Most még-is visszatérünk rá! Vadőr szerzőnk ugyanis ma-ga tesztelte a kalibert, minden egyes lövésről feljegyzéseket vezetett, megfigyelte a becsa-pódott lövedék útját is. A 222-es gyakorlati előnyeit és hátrányait írja le cikkében, amely nemcsak egy szakanyag, hanem egyúttal ol-vasmányos élménybeszámoló is.

Szerkesztőségünk a változtatás jogát fenntartja!

Célzóbot

Mire jó a célzóbot? A válasz látszólag egyszerű: a célzást se-gíti. Ám emellett még sok min-denre jó. Például használhatjuk fogasnak, hogy pulóverünk, há-tizsákunk ne legyen sáros. Je-lezhetjük vele az elejtett vadat. Ha egy zsebkendőt csomózunk a tetejére, amikor visszatérünk, már messziről látjuk, hol is fek-szik zsákmányunk. Hátránya nincs igazán, hiszen könnyű és nem foglal nagy helyet.

A NAGYÍTÁS SZABADSÁGA!
MINOX BD8-14x40 VARIO

MINOX
GERMANY

- 8–14 szabadon választható nagyítás
- robusztus, erős, gumirozott váz
- ED lencsék – színhibáktól mentes kép
- vízálló 5 m-ig
- argongáz feltöltés a párasodás és a belső korrózió megakadályozására
- 30 év garancia

Leitz Hungaria Kft.
fz@leitz-hungaria.hu
Tel: 06-20-96-59-173
www.minox.com

MINOX
PRÓBÁLJA KI A
MINOX NV400-AT!

Válasszon akciós
ajánlatainkból! Hívjon!

Gen 2+ éjjellátó

Info-Hotline: Leitz Hungaria Kft.
20/96-59-173 fz@leitz-hungaria.hu

HONDA
The Power of Dreams

Megbízható társat,
hosszú távra?

www.hondamotor.com

Nincs
akadály.

Most könnyen
megtalálhatja az igényeinek
legnagyobb megfelelő ATV-t
a Honda minden eddiginél
szélesebb típusválasztékából.
Keresse márkakereskedéseinkben!

TRX 650 FA

TRX 500 FE

TRX 250 TM

MÁRKAKERESKEDŐINK: • **Bátonyteremtő:** Lehel Motor Kft., Budajéni út 100. Tel.: 84/341-070 • **Budapest:** Maxx Power Bécsi út 170. Tel.: 1/367-2842 • **Budaörs:** Karisza, Völgy út 146. Tel.: 1/239-49-64 • **Budapest:** Honda Szallerbeck, Ulka út 812. Tel.: 1/291-55-55 • **Békéscsaba:** Motorcenter Kft., Szarvasi u. 96. Tel.: 66/549-150 • **Cegléd:** I.S. Integral Bt., Mész út 32. Tel.: 53/500-699 • **Dunaújváros:** Honda Highway, CBO Kft., Béke tér 3. Tel.: 20/928-7906 • **Győr:** Real Motorcentrum, Hold u. 14. Tel.: 96/429-995 • **Kiskunhalas:** Iron Motors Kft., Stóczyai u. 83. Tel.: 77/429-357 • **Komárom:** Konfront Kft., Mártírok út 47. Tel.: 34/344-443 • **Nyíregyháza:** Szász Károly, Vasgyár út 2/B. Tel.: 42/315-710 • **Miskolc:** Willer Kft., József A. u. 59. Tel.: 46/500-135 • **Pécs:** Mega-Motors Kft., Zsolnay u. 98. Tel.: 72/216-357 • **Székesfehérvár:** Salamon Motor Kft., Győri u. 42. Tel.: 99/524-208 • **Székesfehérvár:** Motorcenter Kft., Horváth E. u., Víznyel. Tel.: 22/324-963 • **Tapolca:** LAKAMOTO, József A. u. 5. Tel.: 87/321-027 • **Vác:** Moto X-Treme, Árpád u. 37. Tel.: 27/504-120 • **Zalaegerszeg:** Moto Center, Báthory út 2/J. Tel.: 92/510-139

HONDA